

Jadranka Dimov

SREDNJE STRUČNO OBRAZOVANJE
I POTREBE TRŽIŠTA RADA U BEOGRADU

Koizdavači
Centar za obrazovne politike
i
Alternativna akademska obrazovna mreža

Simina 19, Beograd
www.aaen.edu.yu
aaen@aaen.edu.yu

Za izdavače
Martina Vukasović
Srbijanka Trajlić

Urednik
Aljoša Mimica

Lektura i korektura
Ljubiša Vujošević

Dizajn korica
Milica Milojević

Priprema za štampu
Zoran Grac

Tiraž
300 primeraka

ISBN 978-86-84151-15-7

Štampa
Dosije, Beograd

Jadranka Dimov

SREDNJE STRUČNO OBRAZOVANJE
I POTREBE TRŽIŠTA RADA
U BEOGRADU

Beograd, 2007

*Stavovi izneti u publikaciji ne moraju predstavljati i
stavove izdavača – Centra za obrazovne politike i
Alternativne akademske obrazovne mreže.*

Istraživanje i izdavanje publikacije finansijski podržao Grad Beograd.

SADRŽAJ

Reč izdavača	7
Uvod	9
1. Sektorske politike tržišta rada i obrazovnog sistema	9
2. Reformski procesi u oblasti srednjeg stručnog obrazovanja u Srbiji	12
3. Reformski procesi tržišta rada	14
4. Stanje na tržištu rada	16
5. Karakteristike postojećih evidencija u oblasti zapošljavanja, rada i obrazovanja	18
6. Evidentiranje nezaposlenih	19
7. Odnos između obrazovnog profila i zanimanja i posledice njihove neusklađenosti	20
8. Kretanja na tržištu rada – potražnja i zapošljavanje	22
– Potražnja	22
– Zapošljavanje	23
9. Deficitarnost i suficitarnost zanimanja	24
– Zanimanja stečena trogodišnjim stručnim obrazovanjem	25
– Zanimanja stečena četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem	27
10. Zaključci i preporuke	29
Prilozi	
1. Tabela stanja na evidenciji nezaposlenih, ponude i popune radnih mesta na neodređeno i određeno vreme lica sa trogodišnjim obrazovanjem	35
2. Tabela stanja na evidenciji nezaposlenih, ponude i popune radnih mesta na neodređeno i određeno vreme lica sa četvorogodišnjim obrazovanjem	65
3. Klasifikacija delatnosti i registar jedinica razvrstavanja	100
4. Privredni subjekti u Beogradu	101
5. Mlada nezaposlena lica	105

REČ IZDAVAČA

Srbija je zemlja sa visokom stopom nezaposlenosti, pogotovo među mladima. Iako se može reći da je visoka stopa nezaposlenosti očekivana u uslovima ekonomske tranzicije, pogotovo imajući u vidu ekonomsku krizu koja joj je prethodila, tranzicija svakako nije jedini uzrok nezaposlenosti. Osim toga, ova problematika ne uključuje samo nezaposlenost kao takvu, već se odnosi i na zapošljivost, tj. na to koliko su stečena znanja, veštine i sposobnosti, pa čak i lične karakteristike pojedinca korisne u dobijanju posla. Ovo je posebno važno ukoliko se ima u vidu da se, usled ekonomskog napretka i tehnoloških promena, potrebe tržišta rada kontinuirano menjaju, kao i da je potreba za dobro obrazovanim stručnim kadrovima sve veća. Evropski tokovi (Bolonjski i Kopenhagenski procesi, strategija osmišljena oko Lisabonske agende iz 2000. godine) takođe ističu zapošljivost stanovništva kao važan faktor ekonomskog napretka i socijalne kohezije.

U Srbiji se već nekoliko godina sprovodi reforma srednjeg stručnog obrazovanja u okviru koje su uvedeni novi eksperimentalni profili, za koje se, u određenoj meri prati, zapošljivost učenika koji su takve programe završili. Ipak, ova praksa je ograničena na relativno mali broj škola i profila, dok ostatak programa na koje se svake godine upisuje veliki broj učenika i dalje ostaje nereformisan.

Imajući to u vidu, Centar za obrazovne politike Alternativne akademske obrazovne mreže započeo je analizu povezanosti sistema obrazovanja i tržišta rada. U okviru projekta „Regionalno usaglašavanje kurikuluma”, koji je bio posvećen visokom obrazovanju u oblasti društvenih i humanističkih nauka, otvoren je problem zapošljivosti i usklađenosti sistema obrazovanja sa potrebama poslodavaca u poslovima iz ove oblasti.

Istraživanje koje je predstavljeno u ovoj publikaciji nastavlja se na niz projekata i istraživanja na ovu temu. Publikacija je posvećena srednjem stručnom obrazovanju i potrebama tržišta rada u Beogradu, i u tom smislu što se najveći deo podataka odnosi na Beograd. Ipak, smatramo da jedan deo pitanja koja se postavljaju u tekstu, kao i ponuđeni odgovori, mogu biti od koristi i za druge delove Srbije ili Zapadnog Balkana.

Martina Vukasović

UVOD

Problem nezaposlenosti, a sledstveno tome i zapošljivosti i zapošljavanja, jedan je od visoko rangiranih problema u politici svake, pa i naše vlade i političke stranke. Nezaposlenost je lakmusov papir stanja u privredi, kvaliteta upravljanja ljudskim resursima, efikasnosti koordinacije sektorskim i razvojnim politikama i odgovornosti u okviru njih. Nezaposlenost je i bitan faktor siromaštva, socijalne marginalizovanosti i isključenosti. Ima odlučujući uticaj na mlade, koji, zbog produžene ekonomske zavisnosti od roditelja ne mogu da formiraju vlastitu porodicu; ima direktan uticaj na natalitet. Nezaposlenost prouzrokuje i stalnu izloženost egzistencijalnom stresu utičući na mentalno stanje pojedinaca. Kvalitet života i razvojne mogućnosti i perspektive dece u porodicama u kojima su roditelji nezaposleni duboko su devastirani, s nesagledivim posledicama po njihovu budućnost. Zbog svega nabrojanog i mnogo toga što na ovom mestu nije pomenuto, problem usklađivanja obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada zaslužuje posebnu pažnju.

Srbija je u procesu realizacije brojnih sektorskih reformi koje treba da podrže i olakšaju tranzicione procese i da dovedu do značajnog poboljšanja u različitim aspektima našeg društveno-ekonomskog razvoja i usklađivanja sa standardima Evropske unije.

1. SEKTORSKE POLITIKE TRŽIŠTA RADA I OBRAZOVNOG SISTEMA

Nacionalna strategija zapošljavanja 2004–2008 (2004) i potonji *Nacionalni akcioni plan zapošljavanja 2006–2008* (2006), strateški dokumenti u oblasti zapošljavanja koje je usvojila Vlada Srbije, u potpunosti su usklađeni sa *Integrisanim smernicama EU u oblasti zapošljavanja*. Svi ti dokumenti, kao polaznu osnovu, imaju *Lisabonsku deklaraciju* (prerasla u strategiju) iz 2000. godine, dokument Evropskog Saveta (ES) kojim su politika zapošljavanja i glavni pravci reforme tržišta rada u Evropi utvrđeni postavljanjem novih

strateških ciljeva radi jačanja zapošljavanja, ekonomskih reformi i socijalne kohezije kao ključnih činilaca ekonomije zasnovane na znanju.

Prvobitno oročena realizacija navedenih ciljeva ES na 2010. godinu produžena je na 2012. godinu. Brojne promene koje donosi globalizacija i znanjem upravljano društvo stavile su izazove i pred tržišno razvijene zemlje EU jer utiču na sve aspekte ljudskih života i zahtevaju radikalnu transformaciju ekonomije.

Otuda i opredeljenje da se iz svih područja i sistema, usaglašavanjem njihovog daljeg razvoja, obezbede maksimalne koristi kako bi se zajedničkim delovanjem obezbedilo postizanje krajnjeg cilja: *najkompetitivnija ekonomija*. U tom okviru, postavljeni su jasni *strateški ciljevi* za modernizaciju, unapređenje i izgradnju visokokvalitetnog obrazovnog sistema i infrastrukture kao baze za naučno-tehnološke inovacije i ekonomsku reformu, temelj efikasnije socijalne politike i preduslov aktivne politike zapošljavanja. Ostvarivanje ovih ciljeva, uz adekvatan makro i mikro ekonomski okvir, garantuje *veću zapošljivost, kompetitivnost, otvaranje novih radnih mesta i bolje, kvalitetnije poslove i socijalnu inkluziju stanovništva*.

Evropski Savet, marta 2001. godine u Stokholmu, doneo je dokument *Konkretni budući ciljevi sistema obrazovanja i osposobljavanja*, čija je svrha bila uspostavljanje zajedničkog okvira za postizanje ciljeva Lisabonske strategije, kroz:

- Poboljšanje kvaliteta i efektivnosti stručnog obrazovanja i osposobljavanja;
- Olakšan pristup ovim sistemima obrazovanja;
- Široko otvaranje ovog sistema.

U Barseloni je, marta 2002. godine, usvojen program rada za praćenje realizacije ovih ciljeva, sa očekivanjem da ovaj sistem, do 2010. godine, postane najkvalitetniji na svetu.

U Kopenhagu je, novembra 2002. godine, usvojena tzv. *Kopenhagenska deklaracija* (prerasla u proces) kojom su bliže definisani pravci i prioriteti reforme stručnog obrazovanja.

Pokrenuta je transparentnost diploma i kvalifikacija, kao i promotivne aktivnosti, slične onima u *Bolonjskom procesu*, u oblasti stručnog obrazovanja i osposobljavanja.

Strategija celoživotnog učenja i mobilnosti bazične su za promociju zapošljivosti, aktivnog građanstva, socijalnu inkluziju i lični razvoj.

Sem navedenog, u Kopenhagenskoj deklaraciji naglašena je i uloga *socijalnih partnera* u socijalno-ekonomskom razvoju, i to kako kroz socijalni dijalog, tako i u celoživotnom razvoju kompetencija i kvalifikacija. Naglasak je i na jačanju politike sistema i prakse koja podržava informacije i *karijerno vođenje i savetovanje* na svim nivoima obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja.

Posebna pažnja posvećuje se pristupu učenju, srednjem stručnom obrazovanju i osposobljavanju, prenosivosti i prepoznavanju kompetencija i kvalifikacija, s ciljem podrške mobilnosti unutar zanimanja i mobilnosti građana unutar tržišta rada. Radi olakšavanja uspostavljanja transparentnosti, uporedivosti, prenosivosti i prepoznatljivosti kompetencija

i/ili kvalifikacija, uspostavljaju se referentni nivoi, opšti principi za sertifikaciju – opšta merila koja uključuju i implementaciju kreditnog sistema u stručno obrazovanje i osposobljavanje. Takođe, insistira se na pojačavanju podrške razvoju kompetencija i kvalifikacija na *sektorskom nivou* kroz osnaživanje kooperacije i koordinacije sa socijalnim partnerima, kao i korišćenje bilateralne i multilateralne saradnje sektora radi međusobnog prepoznavanja kvalifikacija.

Za obezbeđivanje *kvaliteta stručnog obrazovanja i osposobljavanja* uspostavljeni su opšti kriterijumi i principi. Razvijeno je i usaglašeno 28 kriterijuma na osnovu kojih se ocenjuje dostignuti kvalitet obrazovanja. Obrazovne potrebe nastavnog osoblja i njihovo permanentno usavršavanje deo su ovih kriterijuma.

Pojam i doktrina *celoživotnog učenja*, kao izuzetno važne oblasti obrazovanja i unapređenja i razvoja ekonomije, zauzimaju važno mesto u Deklaraciji. Stoga se insistira na uspostavljanju opštih principa za *validaciju neformalnog i informalnog* (nenamernog) učenja s ciljem uspostavljanja veće kompatibilnosti u pristupu ovom problemu u različitim zemljama i na različitim nivoima.

Namera *Kopenhagenskog procesa* je da podigne profil evropskog polja obrazovanja na nivo internacionalnog konteksta i da podigne i ujednači nivo i kvalitet obrazovanja u svim zemljama Evrope, kao i da se Evropa prepozna kao svetski lider u ovoj oblasti.

U skladu sa principima koordinacije praćenja implementacije Deklaracije, ocena napretka vrši se svake druge godine. Do 2004. godine ustanovljeni prioriteti su razvoj transparentosti transfera kredita, razvoj instrumenata za sistem kvaliteta, celoživotno karijerno savetovanje i vođenje, neformalno učenje i osposobljavanje nastavnog osoblja.

Decembra 2004. godine, u Mastrihtu, ministri 35 zemalja članica EU i 4 zemlje kandidata za prijem izdali su *kominike* kojim su utvrđeni dalji pravci jačanja kooperacije u oblasti obrazovanja. Istaknuta je potreba nastavljanja jačanja modernizacije sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja i otklanjanja barijera u dostupnosti kvalifikacija i kompetencija svima kojima su potrebne da bi se potpuno integrisali u društvo koje nastaje na znanju, doprinoseći time stvaranju većeg broja radnih mesta i boljih poslova.

Neophodne reforme i investicije ovim dokumentom usmeravaju se posebno na:

- Stvaranje imidža i privlačnosti stručnog razvoja za pojedince – s ciljem povećanja njihovog obuhvata ovim vidom obrazovanja;
- Dostizanje visokog nivoa kvaliteta i inovacija u stručnom obrazovanju i osposobljavanju, u funkciji pomoći svim učenicima i polaznicima i doprinosa uspostavljanju evropske globalne kompetitivnosti;
- Povezivanje stručnog obrazovanja i osposobljavanja sa zahtevima tržišta rada, ekonomije temeljene na znanju visokokvalifikovane radne snage i, posebno, imajući u vidu jak uticaj demografskih promena (ubrzano starenje stanovništva), usavršavanje i razvoj kompetencija starijih radnika;
- Potrebe niskokvalifikovanih i marginalizovanih grupa radi

postizanja socijalnog jedinstva i povećanja njihovog učešća na tržištu rada.

Kominike naglašava potrebu uspostavljanja veza između svih nivoa obrazovanja, a posebno srednjeg stručnog obrazovanja sa visokim obrazovanjem. Ocenjeno je da povezivanje daje značajan doprinos inovativnosti i kompetitivnosti.

Preporuke za aktivnosti na nacionalnom i evropskom nivou sastavni su deo kominikea. Na *nacionalnom nivou* prioritet se daje podsticanju javnog i/ili privatnog investiranja u stručno obrazovanje i osposobljavanje, uz korišćenje sredstava Evropskog socijalnog fonda i Evropskog fonda za regionalni razvoj.

Senzibilizacija obrazovnog sistema za potrebe onih koji su pod rizikom socijalne isključenosti i van tržišta rada – onih koji su napustili obrazovanje, niskokvalifikovanih, migranata, hendikepiranih i nezaposlenih – naglašena je kao važan prioritet u nastavku sektorskih reformi.

2. REFORMSKI PROCESI U OBLASTI SREDNJEG STRUČNOG OBRAZOVANJA U SRBIJI

Reformski procesi obrazovnog sistema započeti su 2001. godine u Ministarstvu prosvete i sporta, a reforma srednjeg stručnog obrazovanja dobila je snažnu podršku kroz CARDS I donatorski program EU koji je rezultirao uvođenjem novih, oglednih obrazovnih profila i brojnim strateškim dokumentima.

Obrazovni profili koncipirani su na potpuno nov način: uz obimne konsultacije sa *interesnim grupama* iz privrede Srbije i uz snažnu podršku *asocijacija stručnih škola*. Time su kurikulumi ovih ogleđa, koncipirani na *modularnom* principu i *ishodima* u oblasti znanja, potrebnih veština i kompetencija, u izradi prošli procedure koje osiguravaju solidnu osnovu za buduću *akreditaciju*. Ovakav pristup u razvoju obrazovnih profila garantovao je očuvanje postojećih vrednosti starih kurikuluma i uvođenje novina kao što su modularni pristup, savremeni didaktički aktivacioni metodi rada sa učenicima, obezbeđivanje daleko više neophodne praktične obuke, i to kako u školskim radionicama, tako i kroz praksu kod poslodavaca, sticanje kompetencija neophodnih za brz i lak prelazak iz obrazovanja u rad. Praktično, način njihovog koncipiranja obezbeđuje upravo ono što je nedostajalo našem srednjem stručnom obrazovanju – *snažnu sponu obrazovanja i potreba tržišta rada u pogledu ishoda obrazovanja i osposobljenosti za samostalan rad*.

GTZ program tehničko-tehnološke pomoći Vlade Nemačke reformisao je jedan broj profila u pravno-administrativnom području rada i time doprineo osavremenjavanju obrazovanja, a Knauf pomogao inoviranju jednog profila u delatnosti građevinarstva.

Najvažniji dokumenti koji su kreirani u okviru projekta CARDS I su

„Politika i strategija reforme srednjeg stručnog obrazovanja“ – savremeno koncipiran dokument koji sadrži viziju i misiju stručnog obrazovanja – i „Strategija obrazovanja odraslih“ – dokument kojim se stvara osnova za akreditaciju i sertifikaciju neformalnog obrazovanja odraslih, koje je veoma važno za permanentno stručno usavršavanje zaposlenih i nezaposlenih i unapređenje efektivnosti rada.

„Politika i strategija reforme srednjeg stručnog obrazovanja“, koja je prošla ozbiljno koncipiranu javnu raspravu u koju su bile uključene sve relevantne institucije i ministarstva, kao i stručne škole i poslodavci, predstavlja dokument koji u potpunosti obezbeđuje preduslove za implementaciju svih ciljeva *Kopenhagenske deklaracije*.

U CARDS I programu kreirano je 20 novih, oglednih obrazovnih profila:

1. pekar
2. mesar
3. prerađivač mleka
4. rukovalac – mehaničar poljoprivrednih mašina
5. zdravstvena negovateljica – negovatelj
6. maserka – maser
7. autoelektričar
8. monter suve gradnje (u saradnji sa Knaufom)
9. poljoprivredni tehničar
10. veterinarski tehničar
11. prehrambeni tehničar
12. medicinska sestra – tehničar
13. farmaceutske tehničar
14. kozmetički tehničar
15. fizioterapeutske tehničar
16. stomatološka sestra – tehničar
17. laboratorijski tehničar
18. operater mašinske obrade
19. elektrotehničar za elektroniku na vozilima
20. geodetski tehničar – geometar

GTZ je kreirao tri ogledna obrazovna profila:

1. poslovni administrator
2. finansijski administrator
3. bankarski službenik

Prva generacija učenika u ovim trogodišnjim i četvorogodišnjim obrazovnim profilima, implementiranim u 131 od 380 stručnih škola širom Srbije, imala je visoku potražnju na tržištu rada i u pojedinim gradovima zaposleno je i preko 70% generacije. Razlog tome je *visoka osposobljenost za rad* kroz reformisane kurikulume u kojima su stručni predmeti zastupljeni sa 60% u kurikulumima, a praksa sticana ne samo u školskim radionicama već i kod poslodavaca, u realnim radnim situacijama.

U školskoj 2006/7. godini oglednim obrazovnim profilima obuhvaćeno je 5% srednjoškolske učeničke populacije.

Reformisanje obrazovnih profila nastavlja se u okviru CARDS II programa. Do sada su razvijeni sledeći obrazovni profili i obrazovanje prvih generacija učenika je u toku:

1. kuvar
2. konobar
3. poslastičar
4. tapetar-dekorater
5. mehatroničar
6. tehničar primarne obrade drveta
7. turistički tehničar
8. tehničar telekomunikacija

Sem obrazovnih profila u ogledima, koji su gotovo u celini razvijeni u okviru donatorskih projekata, i kojima je pokriven veoma mali procenat učeničke populacije, intervencije na ostalim obrazovnim profilima su, sa aspekta zahteva tržišta rada, spore i nedovoljne.

Postojeće stanje koje, pored ostalog, otežava iole ozbiljnije zahvate i intervencije kada su u pitanju postojeći obrazovni profili i njihovo usklađivanje sa tokovima i zahtevima tržišta rada, odraz je nedovoljne otvorenosti ključnih institucija obrazovnog sistema prema uticajima sfere rada i socijalnih partnera. Nedostatak veće inicijativnosti odgovornih institucija obrazovnog sistema prepoznatljiv je i u brzini kojom se reformišu postojeći obrazovni profili.

Imajući u vidu i aktualnu problematiku mreže škola i distribucije obrazovnih profila u njima, moraju se istaći i pozitivne promene koje utiču na strukturu ponude na tržištu rada. Naime, izražena deficitarnost pojedinih zanimanja na lokalnim i regionalnim tržištima rada ublažena je poslednjih godina redistribucijom obrazovnih profila u okviru mreže škola. Time je ukinut priliv na evidenciju nezaposlenih obrazovnih profila (zanimanja) za kojima ne postoji gotovo nikakva potražnja, a poslodavcima omogućeno da popune radna mesta koja ni mobilnošću radne snage (koja kod nas gotovo da ne postoji) nisu mogli da popune.

3. REFORMSKI PROCESI TRŽIŠTA RADA

Pravci delovanja Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ), kao operativne institucije koja je na tržištu rada zadužena za realizaciju usvojene politike zapošljavanja, određeni su *Nacionalnom strategijom zapošljavanja (NSZ)*, kao opštim dokumentom i *Nacionalnim akcionim planom zapošljavanja 2006–2008.* koji bliže definiše mere i aktivnosti koje NSZ mora realizovati na godišnjem nivou.

Ciljevi politike zapošljavanja postavljani u NSZ – preuzeti iz Nacionalne strategije zapošljavanja za period 2005–2010.

INDIKATOR	2010. GODINA	SRBIJA	EU
Stopa zaposlenosti	67%	58%	65%
Stopa nezaposlenosti	10,5%	14,6%*	6-8%
Stopa participacije	72%	68%	69%
Stopa zaposlenosti mladih	20%	15%	40%
Stopa zaposlenosti žena	90% od stope zaposlenosti muškaraca	48%	56%
Smanjenje regionalnog dispariteta u stopi nezaposlenosti	10% razlika	33,33%	
Smanjenje regionalnog dispariteta u prosečnoj plati	20% razlika	9,1%	

Napomena: Stopa računata po metodologiji Međunarodne organizacije rada

Opšti ciljevi koje treba postići implementacijom „Nacionalne strategije zapošljavanja“ (preuzeti iz „Integriranih smernica EU u oblasti zapošljavanja“) su:

- puna zaposlenost,
- kvalitet i produktivnost rada, i
- društvena kohezija i uključivanje na tržište rada.

Tome su dodati:

- pomoć u traženju posla i prevencija dugoročne nezaposlenosti, podrška preduzetništvu i unapređenju klime za otpočinjanje poslovanja,
- promovisanje adaptibilnosti radnika i preduzeća,
- obezbeđivanje višeg i kvalitetnijeg ulaganja u ljudski kapital,
- rast ponude rada i podrška aktivnom starenju,
- podrška ravnopravnosti polova u zapošljavanju,
- borba protiv diskriminacije najugroženijih grupa,
- unapređenje finansijskih podsticaja da bi se rad više isplatio,
- smanjenje neformalnog rada – sive ekonomije i
- podrška profesionalnoj i geografskoj mobilnosti.

Da bi se realizovalo *održivo povećanje zaposlenosti* navedeni su kao preduslovi sledeći ključni aspekti politike:

- privlačenje stranih direktnih investicija u funkciji povećanja zaposlenosti – direktne investicije, “greenfield” ulaganja, nematerijalne investicije bazirane na znanju;

- podrška preduzetništvu i unapređenje uslova za otpočinjanje poslovanja – zakonska i institucionalna podrška razvoju malih i srednjih preduzeća (MSP) i preduzetništva, poboljšanje rada administracije i institucija, i proširenje mogućnosti za finansiranje MSP;
- unapređenje finansijskih podsticaja da bi se rad više isplatio – revizija sistema transfera za nezaposlene i njegova restriktivna primena, umereno progresivni poreski sistem, kreiranje mogućnosti za produktivniju upotrebu otpremnine (vaučeri).

Kao ključne dimenzije *aktivne politike tržišta rada* definisani su:

- *podrška u traženju posla, prevencija dugoročne nezaposlenosti i povećanje aktiviteta radne snage* – kroz aktivne mere politike zapošljavanja, transformaciju pasivnih mera u aktivne, aktivno traženje posla, javne radove, subvencije plata, programe samozapošljavanja, obuku i prekvalifikaciju, prevenciju dugoročne nezaposlenosti, zapošljavanje mladih;
- *promovisanje adaptibilnosti radnika i preduzeća za promene* – kroz doživotno učenje, raznovrsne ugovorne oblike rada, bolje uslove rada i zaštitu na radu, podsticanje produktivnosti i kvaliteta rada;
- *podrška profesionalnoj i prostornoj mobilnosti* – kroz razvoj sistema obrazovanja odraslih, podizanje kvaliteta ljudskih resursa; jedinstveni informacioni sistem – slobodna radna mesta, pokrivanje dela troškova stanovanja, zapošljavanje bračnog partnera;
- *rast ponude rada i podrška aktivnom starenju* – kroz podsticanje fleksibilnih oblika zapošljavanja, subvencije poreza i doprinosa za poslodavce, aktivno traženje posla, osnovnu informatičku obuku.

4. STANJE NA TRŽIŠTU RADA

Visoka stopa nezaposlenosti u zemlji od 24,5%, jedna od najviših u Evropi, uprkos negativnoj stopi rasta stanovništva, odraz je stanja naše ekonomije i njene sposobnosti da generiše nova radna mesta. Posebno zabrinjava stopa od 47,8% nezaposlenosti mladih, koja je najviša u Evropi. Nezavršeni procesi restrukturiranja i privatizacije preduzeća u društvenoj svojini, i procesi sektorske transformacije privrede – u korist sektora usluga – imaju svoj uticaj na kretanje nezaposlenosti, kao i procesi koji na nivou makro i mikroekonomije treba da stvore povoljniji ambijent za veću ekonomsku ekspanziju i rast, a time i veće zapošljavanje.

Stoga se u narednom periodu može očekivati rast nezaposlenosti uzrokovan dolaskom na tržište rada *ekonomsko-tehnoloških viškova*, i to iz kategorija otežano zapošljivih lica: starijih, niže obrazovanih, sa sufcitarnim zanimanjima, bez potrebnih veština i kompetencija koje poslodavci traže, žena.

Usvojena *Strategija ekonomskog razvoja Srbije do 2012. godine* prognozira otvaranje 140 000 novih radnih mesta (i uz direktne strane investicije) što je nedovoljno za postizanje ciljeva postavljenih u Nacionalnoj strategiji zapošljavanja i smanjenja nezaposlenosti, tako da će biti neophodno ostvarivanje svih navedenih pretpostavki u ovom dokumentu Vlade u sferi makro i mikroekonomije da bi se ciljevi ostvarili.

Stanje nezaposlenosti, uz sve nepovoljne statističke pokazatelje, karakteriše *strukturna neusklađenost* u pogledu ponude i potražnje i *dugoročna nezaposlenost* radnika. Prosečno vreme čekanja na posao je 44 meseca, što kao posledicu ima brojne implikacije na kvalitet radne snage, njenu kompetitivnost i kretanja na tržištu rada. Korektivne mere koje se sprovode, kao što je obrazovanje odraslih (u okviru pojma celoživotnog učenja), kod nas imaju *limitirajuće faktore* jer u zemlji ne postoji sistem priznavanja – sertifikovanja neformalnih oblika obrazovanja. Poslodavcima je ostavljeno da procenjuju da li će prihvatiti tzv. sertifikate koje posle odslušanij kursa sada izdaju institucije koje na tržištu nude svoje obrazovne usluge. Ne postoji nikakva kontrola kvaliteta programa koje one nude, kao ni ishoda takvih vidova obrazovanja.

U Srbiji je na dan 30. septembra 2006. godine registrovano 914 558 nezaposlenih, od čega u *trećem stepenu* stručnog obrazovanja 244 945 (26,8%) lica, a u *četvrtom stepenu* stručnosti 247 141 (27%) lice. Nezaposleni sa srednjim stručnim obrazovanjem čine najbrojniju grupaciju nezaposlenih – 53,8% nezaposlenih. Sledeća grupacija su lica sa osnovnim obrazovanjem (293 530) i polukvalifikovani radnici (50 330) koji čine 37,6% nezaposlenih u Srbiji. Na posao *preko dve godine* čeka 51,1% (126 419) nezaposlenih sa trećim stepenom obrazovanja, od čega čak 21 000 (8,6%) *preko deset godina*! U četvrtom stepenu stručnosti *preko dve godine* na posao čeka 50,8% (125 461), a *preko deset godina* 24 900 (10,1%) nezaposlenih.

Napomenimo da sva lica koja na posao čekaju preko dve godine spadaju u kategoriju *otežano zapošljivih*, i to iz više razloga: gubitka znanja i veština, neposredovanja traženih kompetencija, nespremnosti poslodavaca da primaju radnike u koje moraju mnogo da ulažu da bi ih doveli do nivoa na kojem mogu da daju očekivane rezultate rada. Lica u kategoriji čekanja na posao preko deset godina smatraju se praktično *nezapošljivima* sa aspekta zahteva poslodavaca. Mere kojima bi se njihov status promenio zahtevaju visoke investicije i veoma dugo traju, a poslodavci nisu spremni da tako dugo čekaju na popunu radnih mesta.

U Beogradu je u istom periodu registrovano 141 028 nezaposlenih lica, što čini 15,4% ukupno registrovanih nezaposlenih u Republici. U *trećem stepenu* stručnog obrazovanja registrovano je 29 864 lica, a u *četvrtom stepenu* 48 383 lica. Oni učestvuju sa 55,5% u ukupnoj nezaposlenosti u Beogradu. Nezaposleni sa osnovnim obrazovanjem (31 807) i polukvalifikacijama (6219) učestvuju sa 26,9% u nezaposlenosti u Beogradu.

Na posao *preko dve godine* čeka 48,2% (14 386) lica u trećem stepenu stručnog obrazovanja, a 5,3% (1581) *preko deset godina*. U četvrtom stepenu obrazovanja 50,8% (24.595) registrovanih čeka *preko dve godine* na posao, dok *preko deset godina* na posao u ovoj obrazovnoj kategoriji čeka 7,4% (3583) lica.

5. KARAKTERISTIKE POSTOJEĆIH EVIDENCIJA U OBLASTI ZAPOSŁJAVANJA, RADA I OBRAZOVANJA

Vođenje evidencija u oblasti rada, zapošļavanja, nezaposlenosti i obrazovanja podeljeno je između nekoliko institucija u Srbiji. Podatke o privrednim subjektima, zaposlenosti i obrazovanju vode Agencija za privredne registre, Republički zavod za statistiku i Gradski zavod za informatiku i statistiku, a podatke o zapošļavanju i nezaposlenosti vodi Nacionalna služba za zapošļavanje. Svoje evidencije vode i institucije odgovorne za pojedine resore – Ministarstvo prosvete i sporta, Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja, Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništvo, Zavod za penziono i invalidsko osiguranje i druge institucije.

Nažalost, mora se konstatovati da *nema nužne metodološke usaglašenosti među ovim evidencijama*, što ima brojne posledice po *uporedivost i analizu podataka*. Dodajmo tome i podatak da su 2004. godine u Republičkom zavodu za statistiku promenjeni metodološki obrasci s ciljem usklađivanja sa modelima EUROSTAT-a, mada nije u svim oblastima vođenja statističkih evidencija izvršena potpuna saobraženost ovom sistemom.

Podaci o zapošļavanju koji se registruju u *Nacionalnoj službi za zapošļavanje* (NSZ) sadrže dve relevantne kategorije: ukupno zapošļavanje i zapošļavanje lica sa evidencije nezaposlenih. U oba ova slućaja statistika se vodi *prema delatnostima i stepenima obrazovanja, ali ne i prema zanimanjima*.

Klasifikacija delatnosti (Zakon o klasifikaciji delatnosti i o registru jedinica razvrstavanja, donet 1996, sa primenom od 1. 1. 1998) prema kojoj se vode statistike zapošļavanja u Nacionalnoj službi za zapošļavanje ima 17 područja rada, 24 grane, odnosno oblasti rada i 364 unutrašnjih, užih područja delatnosti. Uporedo sa tim, u NSZ se prema modelu klasifikacije JNZ – 19 područja rada i 75 grupa zanimanja – vodi i statistika potražnje za zanimanjima i popuna radnih mesta preko koje je moguće pratiti potražnju za pojedinim zanimanjima.

Klasifikacija područja rada koju za razvrstavanje obrazovnih profila koristi *Republički zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja* (RZUOV) ima 15 područja rada. Unutrašnja diverzifikacija ove klasifikacije je nedosledno sprovedena i ni na koji način se ne može komparirati ni sa zvaničnom Klasifikacijom delatnosti i registrom jedinica razvrstavanja niti sa klasifikacijom u JNZ.

Posledice sistemske neusklađenosti klasifikacija (tri različite) koje koriste NSZ i RZUOV su dalekosežne kada je analizovanje podataka o zapošļavanju u pitanju. Reć je, naime, o onemogućenosti bilo kakve kvalitetnije i uticajnije analitićke studije. Ono što je moguće saopštiti kao podatke su: stanje na evidenciji nezaposlenih prema klasifikaciji zanimanja JNZ, potražnja i popuna (zapošļavanje) radnih mesta prema zanimanjima, takođe prema klasifikaciji delatnosti u JNZ – kao i zapošļavanje prema

nivoima stepena stručnog obrazovanja (*ne zanimanjima!*) prema Klasifikaciji delatnosti i registru jedinica razvrstavanja.

U Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalne politike pripremljen je novi Zakon o evidencijama u oblasti rada, koji će doprineti usklađivanju evidencione osnove za statistike iz resora ovog ministarstva i uskladiti ih sa evropskim standardima.

Vredno je pomena i da je u Nacionalnoj službi za zapošljavanje u toku usklađivanje *Jedinstvenog informacionog sistema* – koji sadrži sve evidencije koje ova služba vodi – čime će se unificirati konceptualno-metodološki pristupi u vođenju evidencija i omogućiti neposredno poređenje sa situacijom na tržištima rada u Evropskoj uniji.

Otvoren je problem usklađivanja čitavog korpusa pitanja obrazovnog resora sa važećim propisima u oblasti rada i zapošljavanja. Ukoliko se ovom problemu ne pristupi kao prioritetnom, jaz između raspoloživih podataka resora obrazovanja i resora rada će se još više produbiti. Očigledno je da je neophodno uspostaviti daleko direktniju koordinaciju ova dva resora, kao i Republičkog zavoda za statistiku i srodnih institucija, s ciljem harmonizacije sistema statističkih indikatora koji će stvoriti osnovu za ozbiljne analitičke studije.

6. EVIDENTIRANJE NEZAPOSLENIH

Nacionalna služba za zapošljavanje je javna institucija ovlašćena *Zakonom o osiguranju za slučaj nezaposlenosti i zapošljavanju* da vodi evidenciju o nezaposlenim licima – tražiocima zaposlenja, kao i slobodnim i popunjenim radnim mestima. *Nezaposlena lica nemaju zakonsku obavezu* da se prijavljuju ovoj službi – mogu to činiti slobodnom voljom i u nekoj privatnoj agenciji za zapošljavanje, ili biti van bilo kakvog registra – ali *poslodavci su u zakonskoj obavezi* da prijave svako slobodno radno mesto i njegovu popunu, bez obzira da li će radno mesto biti popunjeno licem sa evidencije službe ili ne. *U tom smislu, evidencije broja lica koja spadaju u korpus radne snage (15–64 godine) van radnog procesa – tzv. tražilaca posla ili nezaposlenih – ne mogu se smatrati potpuno pouzdanim (konačnim), što nije slučaj sa slobodnim i popunjenim radnim mestima – izuzimajući oblast sive ekonomije.*

Svako lice – tražilac zaposlenja – može biti uvedeno u registar nezaposlenih *samo sa jednim zanimanjem*. U slučajevima gde se naziv *obrazovnog profila* poklapa sa nazivom *zanimanja* iz Jedinstvene nomenklature zanimanja nema problema pri uvođenju u registar, ali kada to nije slučaj primenjuje se najbliže zanimanje, koje, opet u pojedinim slučajevima, odgovara nekom od zanimanja koje obuhvata obrazovni profil. Nažalost, ima dosta obrazovnih profila koji se ne mogu „upariti“ na ovakav način i oni se uvode u registar u okviru *delatnosti* matičnog obrazovnog profila koji je pojedinac stekao, po izjavi lica koje se uvodi u evidenciju (bira zanimanje pod kojim će biti registrovano – najčešće najopštije) ili pod šifrom „ostalo“, tj. nerazvrstano.

Međutim, *Jedinstveni informacijski sistem* NSZ dopušta, kao *korektivni faktor*, da se u podsistemu *Ličnog kartona radnika (LKR)* dodatno evidentiraju do četiri (4) zanimanja koja sadrži obrazovni profil (na primer, u delatnosti Mašinstva i obrade metala u kojoj obrazovni profil često obuhvata i 5-6 zanimanja). Na taj način se, u pretraživanju evidencije radi ispunjenja zahteva poslodavaca za radnicima određenih zanimanja, stvaraju mogućnosti da pojedincu bude posredovano u zapošljavanju u više zanimanja koja su obuhvaćena obrazovnim profilom.

Sve više poslodavaca, uz zahteve vezane za zanimanje i praksu, traži i određene kompetencije radnika. Nažalost, naš postojeći obrazovni sistem, sem u okviru malog broja uvedenih oglednih obrazovnih profila, u okviru primenjivanih kurikuluma nema razvoj kompetencija učenika. To NSZ stvara dosta poteškoća u posredovanju pri zapošljavanju nezaposlenih lica, a predstavlja i ograničavajući faktor u njihovom bržem zapošljavanju.

Kada su u pitanju nezaposlena lica sa *radnim iskustvom na poslovima van zanimanja*, JIS– pored zanimanja – dopušta opciju registrovanja i na taj način stečenog korpusa znanja i veština potrebnih za rad. Razlog za to su relativno česti zahtevi poslodavaca koji kao uslov zaposlenja navode samo stepen obrazovanja i iskustvo na određenim poslovima pa se, iako ne postoji sertifikacija ovako stečenih znanja (u državi ne postoji sistem verifikacije i sertifikacije neformalno stečenih znanja, veština i kompetencija), ovom merom povećava zapošljivost lica sa radnim iskustvom i omogućava veća mobilnost na tržištu rada.

7. ODNOS IZMEĐU OBRAZOVNOG PROFILA I ZANIMANJA I POSLEDICE NJIHOVE NEUSKLAĐENOSTI

Još jednu od ozbiljnih teškoća u praćenju zapošljavanja uzrokuje i neujednačenost u sistemima obrazovanja i zapošljavanja kada je u pitanju odnos obrazovnih profila i zanimanja. Ne samo da *nazivi zanimanja nisu ujednačeni* nego je reč o potpuno različitom *konceptualnom pristupu* tom pitanju. Naime, obrazovni sistem produkuje *obrazovne profile* dok se čitava evidencija u oblasti rada i zapošljavanja zasniva na *zanimanjima*.

Obrazovni profil u našoj obrazovnoj koncepciji predstavlja „*sublimirani izraz zajedničkih zahteva znanja, veština i sposobnosti koje treba da savladaju učenici kako bi se osposobili za obavljanje poslova grupisanih u zanimanja obuhvaćena obrazovnim programom*“.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u dokumentu „*Pregled obrazovnih profila po područjima rada i trajanju obrazovanja*“ iz decembra 2005 daje pregled aktivnih i pasiviziranih obrazovnih profila od 1. do 5. stepena, uključujući i programe specijalnog srednjeg obrazovanja.

U srednjem stručnom obrazovanju i postojećoj koncepciji utvrđeno je ukupno 765 obrazovnih profila¹ po svim nivoima (od jednogodišnjeg,

¹Broj obrazovnih profila odnosi se na aktivne i pasivne obrazovne profile utvrđene u decembru mesecu 2005. godine.

dvogodišnjeg, trogodišnjeg i četvorogodišnjeg trajanja obrazovanja, obrazovanja lica sa posebnim potrebama, do specijalističkog srednjeg stručnog obrazovanja), u okviru 15 područja rada, koja su ujedno i obrazovna područja. Broj obrazovnih profila u trogodišnjem trajanju je 158, a u četvorogodišnjem trajanju 176.

U nastavnim planovima i programima utvrđeno je preko 1000 stručnih predmeta i preko 1500 sadržaja programa.

Imajući u vidu značaj Pregleda obrazovnih profila, koji predstavlja osnov za rad u oblasti srednjeg stručnog obrazovanja (i čini jedan dinamičan sistem), Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, odnosno Sektor za srednje stručno obrazovanje, u svom programu rada predvideo je da se ovaj dokument inovira i usavršava.

Kao što je poznato, jedan *obrazovni profil* može da obuhvata samo jedno zanimanje, ali i desetak (!) srodnih.

Evidencija rada i zapošljavanja² počiva na sistemu *Jedinstvene nomenklature zanimanja i Šifrnika zanimanja i stručne spreme*³ iz 1990. godine. U njoj je zanimanje definisano na sledeći način:

„Pod pojmom *zanimanje* podrazumeva se *naziv i šifra određenih poslova i radnih zadataka koje zaposleni obavljaju radi proizvodnje materijalnih i drugih dobara, odnosno radi vršenja usluga i sticanja zarade, bez obzira na delatnost (za zaposleno lice), kao i naziv i šifra kojom se označavaju stručna i radna osposobljenost nezaposlenog lica za vršenje određenih poslova, bez obzira na delatnost.*“

Pod pojmom *vrsta i stepen stručne spreme* podrazumevaju se “*naziv i šifra škole, odnosno fakulteta čijim je završavanjem pojedinac osposobljen za određenu vrstu poslova, odnosno stepen stručne spreme koji je pojedinac dobio završavanjem verifikovanog programa u organizaciji ovlašćenoj za izvođenje takvog programa ili drugih vidova obrazovanja priznatih zakonom.*“ Razvrstavanje zanimanja i stručne spreme izvršeno je prema *dva osnovna obeležja*.⁴

1. Razvrstavanje zanimanja *prema složenosti* poslova i radnih zadataka (vertikalno razvrstavanje). Prema složenosti poslova i zadataka, zanimanja su razvrstana u kategorije I–VIII (tzv. *Klasifikaciona lestvica zanimanja* u kojoj su na poziciji I nekvalifikovani, a na poziciji VIII doktori nauka).
2. Razvrstavanje u grupe s obzirom na *srodne vrste rada*, odnosno srodne struke (horizontalno razvrstavanje u 75 grupa) prema osnovnim obeležjima zanimanja:
 - a) *Sadržajna srodnost* prema zajedničkom predmetu rada (obrađivači metala, staklari i sl.) ili području delovanja (železničari, ekonomisti i sl.)

² Priručnik „Evidencije u oblasti zapošljavanja“ str. 63-4, Savremena administracija, Beograd, 1998. Novi zakon je u izradi.

³ Priručnik „Evidencije u oblasti zapošljavanja: uputstvo, obrasci prijave i izveštaja, kodeks šifara“, savremena administracija, Beograd, 1998; „Jedinstvena nomenklatura zanimanja u Republici Jugoslaviji“, SLužbeni list SFRJ, 1990; „Jedinstvena nomenklatura zanimanju SRJ“, Savremena administracija, 1994.

⁴ Vidi prethodne napomene.

- b) *Homogenost grupe* – da zanimanja koja imaju zajednički objekt rada ili područje delovanja budu slična i prema ostalim obeležjima (postupci i sredstva rada, potrebna šira zajednička znanja i sl.);
3. Treći nivo klasifikacije predstavlja najšire grupisanje zanimanja i stručne spreme u 19 područja rada.

Ovako koncipirana nomenklatura dopuštala je uvođenje novih zanimanja, ali uz obaveznu primenu istog metodološkom postupka.

Nomenklatura je rađena više godina, na teritoriji čitave nekadašnje SFRJ, i stara je dvadeset godina. Tehničko-tehnološke i organizacione promene u procesima rada koje su se otada dogodile, kao i nestajanje pojedinih zanimanja i nastajanje novih čine ovu nomenklaturu zastarelom. Bez obzira što su tokom vremena u nomenklaturu uneta neka nova zanimanja, s obzirom na njen konceptualni okvir, većinom zastarele opise zanimanja i njenu nefleksibilnost, potreba za njenom preradom, koja bi počivala na modernom konceptualnom okviru, je evidentna. Bez toga nije moguća ni izrada *Nacionalnog okvira (sistema) kvalifikacija* i njegovog usklađivanja sa *Evropskim sistemom kvalifikacija*. Navedeni dokumenti su deo standarda Evropske unije i njima se postiže lak prelazak iz obrazovanja u svet rada, transparentnost stečenih kvalifikacija, olakšava se zapošljavanje i podstiče mobilnost radne snage na tržištu rada.

Tokom 2006. godine, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike i Nacionalna služba za zapošljavanje započeli su rad na inoviranju nomenklature. Očekuje se da će rad trajati dve do tri godine, ali su, s obzirom na pristup radu, mogući paralelni procesi (po delatnostima) na izradi Nacionalnog okvira kvalifikacija, čime se znatno dobija na vremenu.

8. KRETANJA NA TRŽIŠTU RADA – POTRAŽNJA I ZAPOSŁJAVANJE

Za period koji će biti analizovan, uzeta su prva tri kvartala ove godine. Razlog za to su vrlo dinamične promene u ekonomskom sektoru: ubrzana (u odnosu na 2005. godinu) privatizacija i likvidacija preduzeća – koje imaju direktne posledice na situaciju i dinamiku na tržištu rada.

U posmatranom periodu, u Beogradu je ukupno traženo 165 823 radnika, od čega se 99 751 zahtev odnosi na srednje obrazovane radnike i to 38 607 sa trogodišnjim i 61 144 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

Potražnja

Tokom posmatranog perioda u Beogradu je traženo ukupno 75 026 radnika za rad na *neodređeno vreme*, od čega 18 527 sa trogodišnjim i 27 479 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

U *privrednim delatnostima* je traženo ukupno 64 852 radnika, od čega 18 013 sa trogodišnjim i 24 268 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

U *vanprivrednim delatnostima* situacija je bila značajno drugačija: traženo je ukupno 10 174 radnika, od čega 514 sa trogodišnjim i 3211 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

Posmatrano *po delatnostima*, najveća potražnja za radnicima sa *trogodišnjim srednjim obrazovanjem* bila je u oblasti *trgovine na veliko i malo* (šifra delatnosti E) – 7159, *prerađivačkoj industriji* (šifra G) – 3547, *saobraćaju, skladištenju i vezama* (šifra Z) – 1790 radnika.

Najveća potražnja za radnicima sa *četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem* bila je u delatnosti *trgovine* – 9927, *prerađivačkoj industriji* – 4089, *prometu nekretnina* (šifra J) – 3700, i *saobraćaju, skladištenju i vezama* – 2619.

U istom periodu traženo je ukupno 90 797 radnika za rad na *određeno vreme*, od čega 20 080 sa trogodišnjim i 33 665 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

U *privrednim delatnostima* je traženo ukupno 69 052 radnika, od čega 19 090 sa trogodišnjim i 27 202 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

U *vanprivrednim delatnostima* situacija je bila značajno drugačija: traženo je ukupno 21 745 radnika, od čega 990 sa trogodišnjim i 6463 sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem.

Posmatrano *po delatnostima*, najveća potražnja za radnicima sa *trogodišnjim srednjim obrazovanjem* bila je u oblasti *trgovine na veliko i malo* – 5783, *prerađivačkoj industriji* – 5086, i *saobraćaju, skladištenju i vezama* – 2040.

Najveća potražnja za radnicima sa *četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem* bila je u delatnosti *trgovine* – 10 928, *prometu nekretnina* – 4915, *prerađivačkoj industriji* – 4332, i *saobraćaju, skladištenju i vezama* – 3346. U delatnosti zdravstva (šifra Lj) traženo je 2554 radnika.

Zapošljavanje

U Beogradu je za prvih devet meseci ove godine popunjeno 38 813 slobodnih radnih mesta za lica sa trogodišnjim srednjim obrazovanjem i 53 911 za lica sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem. U okviru toga, sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje zaposleno je ukupno 18 017 lica, od čega 12 169 sa trogodišnjim srednjim obrazovanjem i 15 431 sa četvorogodišnjim. Sva ostala radna mesta popunjena su slobodnom fluktuacijom radnika na tržištu rada – promenom preduzeća i radnog mesta.

U *privrednim delatnostima* Beograda zaposleno je 17 762 lica sa trogodišnjim srednjim obrazovanjem i 22 268 sa četvorogodišnjim, a u *vanprivrednim delatnostima* 503, odnosno 2954 lica sa ovakvim obrazovanjem.

Na *neodređeno vreme* zaposleno je ukupno 18 265 lica sa trogodišnjim srednjim obrazovanjem i 25 222 lica sa četvorogodišnjim.

Posmatrano *po delatnostima*, najveće zapošljavanje lica sa *trogodišnjim srednjim obrazovanjem* ostvareno je u *trgovini na veliko i malo* – 7235 lica, *prerađivačkoj industriji* – 3435, *saobraćaju, skladištenju i vezama* – 1788 i *hotelima i restoranima* – 1630 zaposlenih.

Najveće zapošljavanje lica sa četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem ostvarile su delatnosti *trgovine na veliko i malo* – 8890, *prerađivačke delatnosti* – 3818, *nekretnine i iznajmljivanje* – 3456 i *saobraćaj, skladištenje i veze* – 2202.

Zapošljavanje *na određeno vreme po delatnostima* ne vodi se u Nacionalnoj službi za zapošljavanje kao regularan statistički pregled, već samo kao zapošljavanje *na određeno vreme po zanimanjima*.

9. DEFICITARNOST I SUFICITARNOST ZANIMANJA

Pozicija jednog zanimanja na tržištu rada, njegova deficitarnost i suficitarnost, generalno posmatrano, zavise od niza faktora, kao što su regionalna i lokalna mreža škola, distribucija obrazovnih profila, struktura delatnosti privrednih subjekata, sektorska tranzicija, regionalni i lokalni razvojni potencijali i resursi, privredni i vanprivredni kapaciteti za stvaranje novih poslova i radnih mesta, pokretljivost radne snage.

U užem smislu, deficitarnost ili suficitarnost su određene brojem nezaposlenih lica sa zanimanjem i potrebama poslodavca za radnicima tog zanimanja, koje mogu uključivati i dodatne zahteve u pogledu znanja, veština i kompetencija koje se ne stiču redovnim obrazovanjem. Ovi dodatni zahtevi mogu u jednom broju slučajeva bitno određivati stepen zapošljivosti lica koje ima određeno zanimanje. Najčešći poslodavac danas je privatnik, vlasnik malog ili srednje velikog preduzeća, čiji su dodatni zahtevi u pogledu radnog iskustva i kompetencija traženog radnika dosta visoki.

Uz napomenu da je zbog već pomenute neusklađenosti sistemske prirode – obrazovnih profila i zanimanja – nemoguće analizovati deficitarnost i suficitarnost sa aspekta obrazovnih profila, *pregled koji sledi zasnovan je na potražnji za zanimanjima u smislu važeće Jedinstvene nomenklature zanimanja i klasifikacije područja delatnosti koje ona obuhvata*.

U daljoj prezentaciji deficitarnosti i suficitarnosti biće korišćena uža definicija ovih pojava, a pregled zanimanja dat prema klasifikaciji delatnosti JNZ.

Tumačenju podataka koji slede, sa aspekta prognoze kretanja ponude i tražnje radnika, treba pristupati sa oprezom iz razloga nedovršene privatizacije, nedovoljno predvidivog kretanja preduzetničkih inicijativa, nepostojanja strategije privrednog razvoja Grada i procenâ ekonomski održivog razvoja pojedinih delatnosti. Nacionalna služba za zapošljavanje uvodi stalni monitoring kretanja na tržištu rada i prognozu ovih kretanja. Ometajući faktor za pouzdanije i tačnije prognoze su preduzeća koja se još nisu čvršće pozicionirala na tržištu i ne mogu da predvide svoje potrebe za neki duži period. Tek sa završetkom privatizacije i stabilizacijom preduzeća, uz uslov da makroekonomski i mikroekonomski ambijent poslovanja bude značajno izmenjen i unapređen, može se očekivati i stabilizacija tržišta rada i ispunjenje preduslova za pouzdanije prognoze budućih potreba za radnicima određenih zanimanja.

Međutim, ako se pogledju tabele date u Prilogu 1 i Prilogu 2 jasno je da je u odnosu na potrebe pojedinih delatnosti privrede postojala (i postoji) hiperprodukcija u obrazovnom sistemu. Ovo je posebno izraženo u delatnostima mašinstva, tekstilstva i kožarstva, poljoprivrede, proizvodnje i prerade hrane, geologije, rudarstva i metalurgije, hemije, nemetala i grafičarstva i elektrotehnike kada je reč o zanimanjima u trogodišnjem srednjem obrazovanju. Istovremeno, na tržištu rada nedovoljno je ovih radnika u delatnostima kao što su geodezija i građevinarstvo, saobraćaj, trgovina, ugostiteljstvo i turizam, kao i ekonomija, pravo i administracija.

Isto važi i za zanimanja koja se stiču u četvorogodišnjem stručnom obrazovanju: hiperprodukcija u odnosu na potražnju je u delatnosti poljoprivrede, proizvodnje i prerade hrane, šumarstva i obrade drveta, geologije, rudarstva i metalurgije, mašinstva i obrade metala, elektrotehnike, hemije, nemetala i grafičarstva, tekstilstva i kožarstva, geodezije i građevinarstva. Nedostaju, međutim, radnici iz delatnosti saobraćaja i trgovine na veliko i malo.

Zanimanja stečena trogodišnjim stručnim obrazovanjem

Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane:

- Suficitarna su zanimanja *rukovalac poljoprivrednih mašina, proizvođač bilja i cveća, prerađivač hrane i pića, rukovalac uređaja za proizvodnju i preradu voća i povrća.*
- Deficitarna zanimanja su *pekar i mesar.*

Šumarstvo i obrada drveta:

- Suficitarna su zanimanja *rasadničar u šumarstvu, stolar za montažu, opravke i održavanje.*
- Deficitarno zanimanje je *prerađivač i obrađivač drveta.*

Geologija, rudarstvo i metalurgija:

- Suficitarno je zanimanje *rukovalac opreme za bušenje u površinskoj eksploataciji.*
- Deficitarna zanimanja su *rukovalac jednostavne rudarske mehanizacije, livac lakih i obojenih metala.*

Mašinstvo i obrada metala:

- Suficitarna su zanimanja *metalostrugar, metaloglodač, metalobrusač, autolimar, rukovalac mašina za izradu reznog alata, mehaničar za alatne mašine, automehaničar, mehaničar za poljoprivredne mašine, precizni mehaničar, mehaničar za uređaje za merenje i regulaciju, mašinista termoeenergetskih postrojenja, mehaničar za rashladne uređaje.*
- Deficitarna zanimanja su *obrađivač metala, bravar, limar, metalopreser, elektrozarivar, zavarivač – rezač gasom, monter-instalater, monter metalnih konstrukcija, mašinski monter, monter liftova i žičara, instalater grejanja, mehaničar, mašinista, mašinbravar.*

Elektrotehnika:

- Suficitarna su zanimanja *izrađivač električnih mašina i opreme,*

izrađivač električnih proizvoda za domaćinstvo, autoelektričar, izrađivač elektronskih sklopova, radio i tv mehaničar.

– Deficitarni zanimanja su *elektromonter–instalater, elektromonter instalacija i mašina, elektromehaničar, monter telekomunikacionih mreža.*

Hemija, nemetali i grafičarstvo:

– Suficitarna su zanimanja *izrađivač hemijskih proizvoda, rukovalac hemijskih uređaja i mašina, rukovalac hemijskih laboratorijskih uređaja, rukovalac mašina i uređaja za preradu nemetala, optičar, štamparski ručni slagač, štampar visoke štampe, knjigovezac, birografičar.*

– Deficitarno je zanimanje *grafičar.*

Tekstilstvo i kožarstvo:

– Suficitarna su zanimanja *prelac, tkač, pletač, apreter–dorađivač tekstila, krojač tekstila, krojač, krojač krznene odeće, obrađivač kože i krzna, izrađivač gornjih delova obuće, izrađivač donjih delova obuće, izrađivač kožne galanterije, rukavičar, tašner.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Komunalne, tapetarske i farbarske usluge:

– Suficitarno je zanimanje *tapetar.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Geodezija i građevinarstvo:

– Suficitarna su zanimanja *građevinski laboratorijski pripremač i građevinski keramičar.*

– Deficitarna su zanimanja *armirač, betonirac, tesar, zidar, izolater, rukovalac jednostavnih građevinskih mašina, fasader.*

Saobraćaj:

– Nema suficitarnih zanimanja.

– Deficitarna su zanimanja *vozač drumskog vozila, vozač traktora, vozač putničkog automobila, vozač kola hitne medicinske pomoći, vozač teretnjaka, vozač autobusa, kondukter u drumskom saobraćaju, poštar, rukovalac pretovarne mehanizacije, rukovalac dizalice.*

Trgovina, ugostiteljstvo i turizam:

– Suficitarna su zanimanja *prodavac robe svakodnevne potrošnje, prodavac u maloprodaji tekstila, poslastičar jednostavnih poslastica.*

– Deficitarna su zanimanja *prodavac, prodavac u maloprodaji prehrambene robe, prodavac u maloprodaji naftnih derivata i gasa, magacioner, ugostitelj, kelner, kuvar jednostavnih jela, točilac pića.*

Ekonomija, pravo i administracija:

– Suficitarna su zanimanja *evidentičar utrošaka, daktilograf.*

– Deficitarna su zanimanja *kasir, unosilac podataka za računarsku obradu, administrator, zaštitar imovine – portir, rukovalac vatrogasnom opremom.*

Kultura, umetnost i javno informisanje:

– Nema suficitarnih zanimanja.

– Nema deficitarnih zanimanja.

Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita:

- Nema suficitarnih zanimanja.
- Deficitarno je zanimanje *bolničar–negovatelj*.

Ostalo – lične usluge:

- Suficitarna su zanimanja *pedikir, frizer za muškarce, frizer–vlasuljar*.
- Nema deficitarnih zanimanja.

Zanimanja stečena četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem

Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane:

- Suficitarna su zanimanja *poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja, voćarsko–vinogradarski tehničar, tehničar poljoprivredne mehanizacije, veterinarski tehničar, prehrambeni tehničar i tehničar za biotehnologiju, prehrambeni mikrobiološki laborant*.
- Nema deficitarnih zanimanja.

Šumarstvo i obrada drveta:

- Suficitarna su zanimanja *šumarski tehničar, tehničar oze-lenjavanja naselja i uređenja predela, tehničar drvoprerađivačke tehnologije*.
- Nema deficitarnih zanimanja.

Geologija, rudarstvo i metalurgija:

- Suficitarna su zanimanja *tehničar istraživanja mineralnih sirovina, rudarski tehničar, metalurški tehničar*.
- Nema deficitarnih zanimanja.

Mašinstvo i obrada metala:

- Suficitarna su zanimanja *univerzalni metalostrugar, univerzalni metalobrusač, alatničar, tehničar obrade metala na mašinama sa numeričkim upravljanjem, tehničar mašinske robotike i fleksibilne automatike, tehničar – tehnolog obrade metala rezanjem, tehničar – tehnolog gradnje plovila, tehničar konstruisanja mašinskih elemenata, servisni mašinski mehaničar, servisni mehaničar za alatne mašine, servisni automehaničar, servisni vazduhoplovni mehaničar, servisni precizni mehaničar, servisni mehaničar za uređaje za merenje i regulaciju, mehaničar za termoenergetska postrojenja*.
- Deficitarna su zanimanja *mašinski tehničar – kontrolor kvaliteta, univerzalni bravar, mašinski tehničar za brodogradnju i metalne konstrukcije, mašinski tehničar – tehnolog održavanja mašina*.

Elektrotehnike:

- Suficitarna su zanimanja *elektromehaničarski tehničar proizvodnje mašina i opreme, elektromehaničarski tehničar proizvodnje mašina za domaćinstvo, elektromehaničarski tehničar održavanja opreme proizvodnih mašina i pogona, elektromehaničarski tehničar održavanja proizvoda za domaćinstvo, elektromehaničarski tehničar održavanja mernih instrumenata i sklopova, tehničar proizvodnje elektronskih proizvoda, tehničar održavanja audio i video-aparata, tehničar održavanja radio i televizijskih stanica,*

tehničar održavanja elektronskih signalno-sigurnosnih uređaja, tehničar održavanja elektronske opreme vazduhoplova, tehničar održavanja telekomunikacione opreme.

– Deficitarno je zanimanje *elektrotehničar elektromehanike.*

Hemija, nemetali i grafičarstvo:

– Suficitarna su zanimanja *hemijski laborant, tehničar obrade optičkih elemenata, štamparski slagač montažer, fotoslagač, štamparski mašinski slagač, hemigraf, reprofotograf, retušer, grafički tehničar dorade i prerade.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Tekstilstvo i kožarstvo:

– Suficitarna su zanimanja *tekstilni tehničar, tehničar predenja, tehničar tkanja, tehničar pletenja, oplemenjivač tekstila, konfekcijski tehničar, konfekcionar tekstila, kožarsko-krznarski tehničar, tehničar za obuću i kožnu galanteriju, kožarski galanterista.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Komunalne, tapetarske i farbarske usluge

– Nema suficitarnih zanimanja.

– Nema deficitarnih zanimanja.

Geodezija i građevinarstvo:

– Suficitarna zanimanja su *arhitektonski tehničar, tehničar visokogradnje, tehničar hidrogradnje, tehničar niskogradnje, građevinski laborant, izvođač instalaterskih i završnih građevinskih radova.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Saobraćaj:

– Suficitarna su zanimanja *nautičar unutrašnje plovidbe, brodomašinski tehničar, vazduhoplovni saobraćajni tehničar, tehničar unutrašnjeg transporta.*

– Deficitarna su zanimanja *tehničar drumskog saobraćaja, vozač teretnog motornog vozila, vozač autobusa, vozač tramvaja i trolejbusa, tehničar drumskog saobraćaja, tehničar poštanskog saobraćaja.*

Trgovina, ugostiteljstvo i turizam:

– Suficitarno je zanimanje *turistički tehničar.*

– Deficitarna su zanimanja *prodavac, prodavac prehrambene robe, prodavac obuće i galanterije, prodavac tekstilne robe, prodavac mešovite robe, trgovinski aranžer, komercijalni tehničar, skladištar, turistički i ugostiteljski tehničar, konobar, kuvar.*

Ekonomija, pravo i administracija

– Suficitarna su zanimanja *tehničar platnog prometa, upravni tehničar, programer na računaru-kompjuteru.*

– Deficitarna su zanimanja *blagajnik, birotehničar, računarski operater, administrativni tehničar, administrativno-tehnički sekretar, tehničar zaštite imovine, vatrogasac, zastupnik osiguranja.*

Vaspitanje i obrazovanje:

– Suficitarna su zanimanja *vaspitač, učitelj i saradnik u nastavi.*

– Nema deficitarnih zanimanja.

Društveno-humanističko područje:

- Suficitarno je zanimanje *maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smera.*
- Nema deficitarnih zanimanja.

Prirodno-matematičko područje:

- Suficitarna su zanimanja *maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smera, matematičko-tehnički saradnik, matematičko-programerski saradnik, laborant fizike, tehničar za mehaniku, meteorološki tehničar, laborant biologije, tehničar za zaštitu životne sredine, tehničar za mikrobiologiju, tehničar za biohemiju i molekularnu biologiju, tehničar prirodno-matematičkog smera.*
- Nema deficitarnih zanimanja.

Kultura, umetnost i javno informisanje:

- Suficitara su zanimanja *tehnički dizajner ambalaže, tehnički dizajner industrijskih proizvoda, tehnički dizajner tekstila, scenski masker-vlasuljar, tehnički producent estradno-revijalnog programa, muzički izvođač, kulturološki tehničar, knjižar, knjižničar, korektor, inokorespondent.*
- Nema deficitarnih zanimanja.

Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita:

- Suficitarna su zanimanja *ginekološko-akušerska sestra, sanitarno-ekološka sestra, fizioterapeutska sestra, stomatološki-zubni tehničar, stomatološka sestra.*
- Deficitarna su zanimanja *medicinski tehničar, medicinsko-pedagoška sestra, farmaceutske tehničar.*

Fizička kultura i sport

- Nema suficitarnih zanimanja.
- Deficitarno zanimanje je *sportsko-rekreativni uvežbavač.*

Ostalo – lične usluge

- Suficitarno zanimanje je *kozmetičar.*
- Nema deficitarnih zanimanja.

10. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Ma kako navedeni podaci bili obeshrabrujući, ipak postoje mogućnosti za intervencije u stručnom obrazovanju koje bi ih približile potrebama i zahtevima tržišta rada. Pre svega, to se odnosi na reformske procese u koncipiranju kurikuluma za obrazovne profile. Iskustva sa obrazovnim profilima realizovanim u okviru ogleda jasno ukazuju na pravce kojima treba ići. Modernizacija i modularizacija kurikuluma i metodičko-didaktičkih pristupa, uvođenje osavremenjenih stručnih silabusa, stručna praksa koncipirana tako da u najvećoj meri odgovara potrebama poslodavaca, razvoj stručnih veština i generičkih i transferabilnih kompetencija – nezaobilazni su pravci stvaranja sistema obrazovanja ka svetu rada i njegovim izazovima.

Preporučljiva je tešnja saradnja sa timom Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike i Nacionalne službe za zapošljavanje koji

radi na inoviranju opisa zanimanja i inovaciji Jedinствene nomenklature zanimanja. Cilj ove saradnje treba da bude usklađivanje stručnih predmeta u okviru kurikuluma sa novim zahtevima koji proističu iz ovih opisa. Time bi se postigla veća saglasnost kurikuluma sa tehnološkim promenama u svetu rada i veća spremnost za rad onih koji stiču stručno obrazovanje. Istovremeno, dobilo bi se i na vremenu jer neracionalno je čekati da čitava nomenklatura bude inovirana pa tek onda započeti procese usklađivanja.

Praćenje potreba poslodavaca treba da rezultuje i stvaranjem novih obrazovnih profila i gašenjem nekih od postojećih (ovaj drugi proces je već u toku). Međutim, inicijativa se ne može prepuštati samo donatorskim projektima – domaći eksperti bi trebalo da preispitaju ne samo interesovanje učenika i roditelja za pojedine profile (koji najčešće nisu dovoljno informisani) već i stepen realnih privrednih razvojnih potreba (bar na makroplanu, na nivou delatnosti), kao i stepen zastarelosti samog zanimanja.

Mreža škola u Beogradu u dužem periodu nije značajnije menjana i usklađivana sa promenama u sferi privrede i vanprivrede. Intervencije su neophodne ukoliko je cilj reformskih procesa postizanje veće saglasnosti i harmonizacije sfere obrazovanja sa privrednim razvojnim tokovima.

Potrebno je preispitati i čitav korpus upisne politike. Postojeći sistem elektronskog upisa učenika, osim što je skup, ima i brojne konceptijske nedostatke. Jedna od njih se tiče i definisanja praga znanja definisanog brojem poena potrebnih za «ulazak» u željeno zanimanje. Nema definisane distinkcije u pogledu težine i složenosti zanimanja iskazane kao prag znanja. Ovo je neophodno ukoliko se želi upis učenika koji imaju bar potrebne pedagoške preduslove za uspešno savladavanje kurikuluma.

Osnova adekvatnog upisa je usaglašenost učenikove informisanosti o zanimanju(-ima), motivacije, sposobnosti i karakteristika ličnosti, kao i predznanja sa zahtevima rada u biranom zanimanju i programom daljeg obrazovanja. Ovaj preduslov je u potpunosti ispušten, odnosno sveden na pretpostavku da se podrazumeva adekvatnost iskazanih preferencija prema zanimanjima (rang lista želja)! Rezultat je upis učenika koji ne poznaju zanimanje i, vrlo često, nemaju ni adekvatnu motivaciju niti sposobnosti za njega, pa, shodno tome, ne postižu ni prosečan školski uspeh. To je i jedan od razloga tzv. „drop-out“ – napuštanja školovanja i rasta broja lica bez kvalifikacija na tržištu rada. Obrazovni sistem je odgovoran za vokaciono informisanje učenika koje bi trebalo da bude kurikularno postavljeno. Zahtev daleko prevazilazi resurse pedagoško-psihološke službe u školama.

Činjenica je da u našem obrazovanju u celini ne postoji sistemski implementirano karijerno vođenje i savetovanje, koje treba da stručno podrži karijerni razvoj učenika, koji su u takvim okolnostima prepušteni raznim neadekvatnim uticajima koji rezultuju i pogrešnim izborima. Ispravljanje ovog sistemskog propusta ne bi značilo samo prepoznavanje odgovornosti obrazovanja za pomoć učenicima u karijernom usmeravanju već i stvaranje preduslova za realizaciju Kopenhagenskog procesa na koji smo se kao zemlja obavezali.

Ekonomске analize stanja u pojedinim privrednim delatnostima i uporedni podaci o stanju delatnosti po godinama daju, najčešće, jasnu sliku o smanjenju ili rastu delatnosti, što je signal i za obrazovanje. Značajno smanjenje broja preduzeća u oblasti tekstilstva i mašinske industrije, na

primer, trebalo je da bude upozorenje i za upisnu politiku. Obrazovni sistem mora se otvoriti za direktnu i sistematsku saradnju sa institucijama koje prate i istražuju kretanja u privredi.

Prikupljanje i analiza statističkih podataka iz oblasti zaposlenosti, zapošljavanja, kretanja u privrednim i vanprivrednim delatnostima, kao i nomenklatura zanimanja, nacionalni sistem kvalifikacija, klasifikacija delatnosti – trebalo bi da predstavljaju objedinjen, metodološki, koliko je god to moguće, koherentan sistem koji bi omogućio kvalitetnije praćenje i prognozu potreba i trendova tržišta rada.

I, na kraju, ali ne po važnosti, potrebno je što pre sagledati pravce ekonomskog (privrednog) razvoja Grada Beograda. Utvrđivanje privrednih delatnosti koje će imati (na resursima zasnovan) brži rast uslov je za usklađivanje mreže srednjih stručnih škola i uvođenje novih i redistribuciju inoviranih obrazovnih profila u njima. Reforma obrazovanja je sistemski proces koji zahteva vreme i resurse i, po pravilu, daje rezultate koji se mogu ocenjivati tek u vremenskim ciklusima od po godinu dana po završetku trajanja obrazovanja (koliko je potrebno da se sagleda reakcija tržišta rada na nove kvalitete ponude). Stoga je neophodno obezbediti ovaj temeljni uslov što pre.

PRILOZI

PRILOG 1

TABELA STANJA NA EVIDENCIJI NEZAPOSLENIH, PONUDE I POPUNE RADNIH MESTA NA NEODREĐENO I ODREĐENO VREME LICA SA TROGODIŠNJIM OBRAZOVANJEM

Napomena: Obrazovni profili mogli su samo delimično da budu uneti u ovu tabelu iz razloga navedenih u tekstu.

I Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
1 PROIZVOĐAČI BILJA							
300100	Proizvođač bilja		56	4	6	6	3
300101	Ratar		39	5	2	5	3
300102	Povrtar				4		4
300111	Vočar		20				
300112	Vinogradar						
300121	Cvečar	Cvečar – vrtljar	64	3	9	2	9
300131	Poljoprivrednik za proizvodnju i zaštitu bilja		7	1	2	1	2
300141	Rukovalac poljoprivrednih mašina	Rukovalac – mehaničar poljoprivredne tehnike	106	20	18	23	20
300151	Hidromeliorator					1	
300199	Nerazvrstani proizvođači bilja III kategorije složenosti						
UKUPNO PROIZVOĐAČI BILJA			292	2	41	38	41
2 STOČARI I ŽIVINARI							
300200	Uzgajivač stoke i živine	Uzgajivač stoke	6		1		2
300201	Uzgajivač goveda		8				
300202	Uzgajivač konja	Uzgajivač sportskih konja				1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
300204	Uzgajivač svinja			2	2	2	2
300204	Uzgajivač svinja			2	2	2	2
300205	Poljoprivrednik za uzgoj stoke		11		9	1	
300221	Uzgajivač živine						
300299	Nerazvrstani stočari i živinari III kategorije složenosti						
UKUPNO STOČARI I ŽIVINARI			25	35	18	4	11
3 RIBARI I ODGAJIVAČI ŽIVOTINJA							
300300	Ribar i odgajivač osta- lih životinja						
300311	Uzgajivač riba i školjki		1				5
300321	Uzgajivač malih i egzotičnih životinja						
300331	Uzgajivač ptica						
300341	Pčelar		1				
300399	Nerazvrstani ribari i odgajivači ostalih životinja III kategorije složenosti						
UKUPNO RIBARI I ODGAJIVAČI ŽIVOTINJA			2				5
4 VETERINARI							
300401	Veterinarski bolničar		1				
300499	Nerazvrstani veterinari III kategorije složenosti						
UKUPNO VETERINARI			1				
5 PRERAĐIVAČI HRANE I PIĆA							
300500	Prerađivač hrane i pića		368	62	97	61	80
300501	Mlinar žitarica	Mlinar	22	8	4	8	5
300502	Pekar	Pekar	93	247	128	234	121
300503	Testeninar		2				
300504	Konditor		17		7		5
300505	Rukovalac uređaja za proizvodnju šećera						
300506	Rukovalac uređaja za proizvodnju i preradu skroba				2		3
300511	Mlekar	Prerađivač mleka	70	24	13	23	13
300512	Rukovodilac uređaja za preradu i proi- zvodnju skroba	Prerađivač voća i povrća	102	7	40	7	43

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
300513	Mesar	Mesar	195	260	335	242	311
300514	Prerađivač ribe					1	
300515	Kuvar industrijskih jela		2	6	8	5	1
300516	Rukovalac uređaja za proizvodnju i preradu aditiva, začina, čaja, kafe i kavovina		2	2		2	
300517	Medar						
300521	Uljar						
300531	Rukovalac uređaja za proizvodnju pića		13	2		1	
300541	Rukovalac uređaja za proizvodnju alkohola, kvasca i kiselina						
300542	Rukovalac uređaja za obradu ječma i slada		3				
300551	Rukovalac postrojenja za preradu soli						
300552	Vodar u solanama						
300561	Rukovalac uređaja za proizvodnju koncen- trovane stočne hrane				2		1
300599	Nerazvrstani prerađivači hrane i pića III kategorije složenosti	Proizvođač prehrambenih proizvoda	2	2		2	
UKUPNO PRERAĐIVAČI HRANE I PIĆA			891	620	636	586	583
6 PRERAĐIVAČI DUVANA							
300600	Prerađivač duvana	Prerađivač duvana	4				1
300601	Rukovalac uređaja za preradu duvana		2				1
300602	Rukovalac uređaja za proizvodnju cigareta						
300699	Nerazvrstani prerađivači duvana III kategorije složenosti						
UKUPNO PRERAĐIVAČI DUVANA			6				2
UKUPNO POLJOPRIVREDA, PROIZVODNJA I PRERADA HRANE			1217	655	695	628	642

II Šumarstvo i obrada drveta

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
9 ŠUMARI							
300900	Šumar		2	2	3	2	4
300901	Rasadničar u šumarstvu	Rasadničar	55				
300902	Uzgajivač – čuvar šuma		1				
300903	Lovočuvar					1	
300906	Sekač šume motor- nom testerom		1	3	5	5	4
300907	Rukovalac šumskog traktora	Rukovalac šumskom me- hanizacijom				1	
300908	Žičničar u šumarstvu						
300911	Uređivač zelenih površina		26				
300912	Rukovalac mašina za ozelenjavanje naselja i uređenje predela						
300999	Nerazvrstani šumari III kategorije složenosti	Šumar					
UKUPNO ŠUMARI			85	5	8	9	8
10 PRERAĐIVAČI I OBRAĐIVAČI DRVETA							
301000	Prerađivač i obrađivač drveta		50	62	35	57	36
301001	Rukovalac mašina za pripremu oblovine za obradu		1	3		3	
301002	Rukovalac mašina za razrezivanje trupaca						
301003	Rukovalac mašina za krojenje rezane građe, elemenata i ploča			2		2	
301004	Rukovalac mašina za usitnjavanje drveta						
301005	Proizvođač primarnih proizvoda od drveta	Proizvođač primarnih proizvoda od drveta					
301006	Hidrotermičar drveta						
301009	Mašinski obrađivač drveta pri impregnaciji		6				
301011	Izrađivač-obrađivač furnira		2				

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301012	Izrađivač furnirskih ploča						
301015	Oblagač drvenih ploča						
301021	Rukovalac mašina za finu obradu drveta		4		1		
301023	Drvobrusač		1		5		2
301024	Rukovalac uređaja za lepljenje drveta		2		1		
301025	Krojač furnira						
301027	Rukovalac mašina i uređaja za izradu parketa		1	1		1	
301028	Rukovalac mašina za izradu lake ambalaže						
301030	Sortirer drvenih elemenata i gotovih proizvoda						1
301031	Izrađivač elemenata montažnih kuća			1		1	
301032	Rukovalac mašina za površinsku obradu drveta			3		3	
301033	Izrađivač mekih delova nameštaja	Tapetar – dekorater					
301035	Stolar za montažu, opravke i održavanje		362	91	123	93	117
301036	Stolar za dekor i umetničke predmete od drveta		7	4	3	3	3
301037	Stolar za izradu šablona i ortopedskih pomagala			1	6	1	6
301038	Izrađivač drvene galanterije		3				
301039	Modelar drvenih kalupa i peta		2				
301040	Izrađivač sportskih rekvizita od drveta						
301042	Izrađivač muzičkih instrumenata od drveta		4				
301043	Livački drvomodelar		19				
301044	Brodotesar						
301045	Brodograditelj elemenata od drveta		8				
301046	Brodostolar		1	1			
301048	Izdavalac drvoprerađivačkog alata i materijala		1				

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301051	Rukovalac mašina za obradu plute						
301061	Izrađivač pletenog nameštaja i galanterije od pruča						
301065	Kolar						
301066	Bačvar						
301099	Nerazvrstani prerađivači i obrađivači drveta III kategorije složenosti	Proizvođač finalnih proizvoda od drveta	1				
UKUPNO PRERAĐIVAČI I OBRADIVAČI DRVETA			475	169	174	164	165
ŠUMARSTVO I OBRADA DRVETA			560	174	182	173	173

III Geologija, rudarstvo i metalurgija

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
13 GEOLOZI							
301302	Geobušač	Geobušač	36	21	2	17	2
301399	Nerazvrstani geolozi III kategorije složenosti						
UKUPNO GEOLOZI			36	21	2	17	2
14 EKSPLOATACIJA NAFTE I ZEMNOG GASA							
301401	Rukovalac postrojenja za istraživanje i proizvodnju nafte i zemnog gasa						
301499	Nerazvrstana zanimanja eksploatacije nafte i zemnog gasa III kategorije složenosti						
UKUPNO EKSPLOATACIJA NAFTE I ZEMNOG GASA							
15 RUDARI I OPLEMENJIVAČI RUDA							
301500	Rudar i oplemenjivač ruda		7	6	2	6	6
301502	Rudar podzemne eksploatacije	Rudar u podzemnoj eksploataciji	1		17		19
301503	Rukovalac jamske utovarne mehanizacije						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301504	Bušać u podzemnoj eksploataciji			7		4	
301505	Rukovalac jednostavne rudarske mehanizacije		3	7	33	1	35
301511	Rudar površinske eksploatacije			2	3	2	3
301512	Rukovalac bagera cikličnog delovanja		1		3		4
301513	Rukovalac opreme za bušenje u površinskoj eksploataciji	Rukovalac mehanizacijom u površinskoj eksploataciji	159		3	1	2
301521	Rukovalac uređaja za oplemenjivanje mineralnih sirovina			1	2	2	2
301524	Rukovalac uređaja za usitnjavanje mineralnih sirovina		1				
301525	Floter rude						
301541	Skladištar rudarskih eksplozivnih sredstava			2		2	
301551	Rukovalac rudarskih transportnih postrojenja			10	5	9	8
301552	Rukovalac rudarskih teških vozila			2	2		
301599	Nerazvrstani rudari i oplemenjivači rude III kategorije složenosti						
UKUPNO RUDARI I OPLEMENJIVAČI RUDA			172	37	70	27	79
16 METALURGIJA							
301600	Rukovalac metalurških postrojenja		6			3	2
301603	Rukovalac postrojenja za proizvodnju gvožđa	Topioničar gvožđa i čelika		4	7	4	4
301604	Rukovalac postrojenja za proizvodnju ferolegura						
301605	Rukovalac postrojenja za proizvodnju čelika					1	
301606	Rukovalac postrojenja za toplo valjanje čelika		2				
301607	Rukovalac postrojenja za proizvodnju čeličnih cevi						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301608	Rukovalac postrojenja za hladno valjanje i vučenje čelika						
301609	Rukovalac postrojenja za kovanje i presovanje čelika		2				
301610	Rukovalac postrojenja za doradu čeličnih proizvoda						
301622	Pripremač metalurških uzoraka		1				
301626	Rukovalac postrojenja za proizvodnju glinice		1				
301627	Rukovalac postrojenja za proizvodnju anode						
301628	Rukovalac postrojenja za proizvodnju aluminijuma						
301629	Rukovalac postrojenja za proizvodnju sirovog bakra						
301630	Rukovalac postrojenja za elektrolizu bakra	Elektrolizer					
301631	Rukovalac postrojenja za preradu bakra i aluminijuma topljenjem i livenjem		1				
301632	Rukovalac postrojenja za preradu bakra i aluminijuma valjanjem i kovanjem		1				
301633	Rukovalac postrojenja za preradu bakra i aluminijuma presovanjem i izvlačenjem		1				
301634	Rukovalac postrojenja za termičku i hemijsku obradu bakra i aluminijuma		1				
301642	Rukovalac postrojenja za proizvodnju antimona						
301643	Rukovalac postrojenja za proizvodnju plemenitih metala		27				
301644	Rukovalac postrojenja za preradu plemenitih metala		27				
301647	Rukovalac postrojenja za proizvodnju olova i cinka						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301655	Rukovalac postrojenja za preradu olova						
301656	Rukovalac postrojenja za preradu cinka						
301657	Rukovalac postrojenja za preradu uglja			10		5	
301658	Rukovalac postrojenja za preradu koksnog gasa						
301665	Livački jezgrar – kalupar	Livački mo- delar	61	30	7	7	5
301667	Livac lakih i obojenih metala	Livac	6	19	21	15	19
301669	Livac preciznog liva		2	2		2	
301681	Termoobrađivač metala	Termoobrađivač metala	20	2	4	2	2
301682	Galvanizer		7	2	5	2	5
301686	Rukovalac postrojenja za proizvodnju metal- nih užadi	Izvlačilac					
301687	Rukovalac postrojenja za proizvodnju kablo- va i provodnika		2				
301699	Nerazvrstani meta- lurzi III kategorije složenosti		1				
UKUPNO METALURGIJA			169	69	44	41	37
UKUPNO GEOLOGIJA, RUDARSTVO I METALURGIJA			377	127	116	85	118

IV Mašinstvo i obrada metala

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
18 OBRAĐIVAČI METALA							
301800	Obrađivač metala	Mašinbravar	19	278	424	295	309
301801	Metalostrugar	Metalostrugar	1144	148	185	156	208
301802	Metaloglodač	Metaloglodač	343	21	38	24	52
301803	Metalobušač	Metalobušač	54	4	5	8	14
301804	Metalorendisač		1				
301805	Metalobrusač	Metalobrusač	152	10	73	14	29
301806	Oštrač alata		15	5	2	5	2

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301808	Graver		1				
301813	Bravar	Bravar	913	585	1086	530	1034
301814	Brodobrar		1				
301815	Limar	Limar	87	53	85	48	64
301816	Autolimar	Autolimar	550	67	58	60	61
301817	Aviolimar		3	2		2	1
301818	Brodolimar						
301821	Rukovalac mašina za izradu reznog alata		167	7	23	8	9
301825	Izdavalac alata		1	2	3	1	5
301831	Kovač	Kovač-preser	15	2	1		2
301832	Metalopreser		31	9	132	9	61
301835	Elektrozavarivač	Zavarivač	125	79	467	69	314
301836	Zavarivač – rezač gasom		22	49	89	44	78
301841	Puškar	Mehaničar – oružar	49				
301842	Kotlar-kazandžija						
301843	Izrađivač metalnih zanatskih proizvoda		1	4		3	
301845	Zlatar-draguljar	Obrađivač plemenitih metala	26	4	1	5	1
301846	Srebrar-filigranista						
301847	Kovač-preser				2		1
301848	Metalopletač		1	2		2	
301851	Obrađivač metala na mašinama sa numeričkim upravljanjem	Metalostrugar numerički upravljanih mašina	20	2	5	1	5
301899	Nerazvrstani obrađivači metala III kategorije složenosti		5				
UKUPNO OBRADIVAČI METALA			3746	1333	2679	1284	2250
19 MONTERI I INSTALATERI U MAŠINSTVU							
301900	Monter – instalater		51	60	54	54	60
301903	Brodotraser elementa		3				
301904	Brodoskelar						
301905	Brodomonter	Brodomonter	20	2			
301906	Monter brodskih mašina			1			
301907	Monter cevovoda		3		7		7

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301908	Monter – ronilac			1	2	1	2
301913	Monter metalnih konstrukcija			12	125	11	62
301918	Monter metalnih proizvoda široke potrošnje				2		2
301921	Mašinski monter		6	8	73	7	59
301922	Monter alatnih mašina		3		3		
301923	Monter građevinskih i rudarskih mašina		1				
301925	Monter poljoprivrednih mašina		1	1		1	1
301926	Monter liftova i žičara		17	21	17	21	17
301931	Monter procesnih mašina i postrojenja			1		1	
301941	Monter birotehničkih mašina						
301943	Monter mašina za šivenje		2		1	1	1
301944	Monter uređaja hidraulike i pneumatike		15		5	1	5
301946	Monter opreme za merenje i kontrolu						
301947	Monter časovnika						
301948	Monter kotrljajućih ležaja						
301951	Monter drumskih vozila		2				
301953	Monter šinskih vozila						
301955	Monter motora sa unutrašnjim sagoravanjem						
301956	Monter aviomotora						
301961	Monter termoeenergetskih postrojenja		1	4	1	4	3
301963	Monter gasoeenergetskih i pneumoeenergetskih postrojenja		4	1	1	1	1
301965	Monter hidroenergetskih postrojenja			1		1	
301971	Mašinski instalater		6	1	1	1	1
301972	Vodoinstalater		192	45	88	42	82
301973	Instalater grejanja		80	48	104	21	78
301974	Instalater klimatizacije		33	25	18	19	17

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
301999	Nerazvrstani monter i instalateri u mašinstvu III kategorije složenosti	Instalater		1			
UKUPNO MONTERI I INSTALATERI U MAŠINSTVU			440	233	502	187	398
20 MAŠINSKI KONSTRUKTORI I PROJEKTANTI							
302001	Mašinski tehnički crtač		51	2	3	2	10
302099	Nerazvrstani mašinski konstruktori i projektanti III kategorije složenosti						
UKUPNO MAŠINSKI KONSTRUKTORI I PROJEKTANTI			51	2	3	2	10
22 MEHANIČARI I MAŠINISTI							
302200	Mehaničar, mašinista, mašinbravar		165	158	190	169	192
302201	Mašinski mehaničar		186	18	29	17	26
302205	Mehaničar za alatne mašine		896	34	120	36	118
302210	Brodomehaničar	Brodomehaničar	34	3	1	3	1
302215	Motomehaničar		1	1	2	1	2
302218	Mehaničar za artiljerijska oruđa		2	1		1	
302220	Automehaničar	Automehaničar	1953	432	385	425	365
302223	Mehaničar za motocikle		1				
302224	Mehaničar za bicikle			4		4	
302225	Mehaničar za šinska vozila	Mehaničar šinskih vozila	14		2		2
302230	Vazduhoplovni mehaničar		2	1		2	
302235	Mehaničar za građevinske mašine		13	7	2	5	2
302236	Mehaničar za rudarske mašine		7	7	1	1	2
302237	Mehaničar za poljoprivredne mašine		84	2	5	2	3
302238	Mehaničar za lučku i pretovarnu mehanizaciju						
302241	Mehaničar za tekstilne mašine		20	1	4	4	2
302242	Mehaničar za mašine prehrambene proizvodnje			2	3	2	3
302243	Mehaničar za mašine duvanske proizvodnje						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
302244	Mehaničar za grafičke mašine		5				
302245	Mehaničar za kožarske i obućarske mašine						
302246	Mehaničar za gumarske i plastičarske mašine			2	1	2	1
302247	Mehaničar za mašine hemijske proizvodnje				1		1
302248	Mehaničar za mašine za prerađu nemetalnih materijala						
302249	Mehaničar za metalurška postrojenja		1			36	
302250	Precizni mehaničar	Precizni mehaničar	331	12	4	10	5
302251	Mehaničar za birotehničke mašine		2	3	3	3	3
302252	Mehaničar za medicinsku i laboratorijsku opremu	Mehaničar medicinske i laboratorijske opreme	7				
302253	Časovničar	Časovničar	39		4		4
302254	Mehaničar za mašine za šivenje	Mehaničar tekstilnih mašina	1		1		1
302255	Mehaničar za uređaje za merenje i regulaciju	Mehaničar uređaja za merenje i regulaciju	101				
302256	Mehaničar za uređaje hidraulike i pneumatike	Mehaničar hidraulike i pneumatike	87	8	31	8	29
302261	Mašinista termoeenergetskih postrojenja	Mehaničar termoeenergetskih postrojenja	132	6	11	6	7
302263	Mašinista gasoeenergetskih i pneumoeenergetskih postrojenja	Mehaničar gaso i pneumoeenergetskih postrojenja	11	2		2	
302264	Mašinista gasne stanice		2		4		2
302265	Mašinista kompresorske stanice		3		1		1
302267	Mašinista hidroenergetskih postrojenja	Mehaničar hidroenergetskih postrojenja	12	1	2		3
302268	Mehaničar za ložišne i dimovodne uređaje		1	3		3	1

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
302271	Mašinista za parne kotlove		3	3	26	3	21
302273	Mehaničar za rashladne uređaje	Mehaničar grejne i rashladne tehnike	228	13	28	14	32
302275	Mašinista za hidrotehnička postrojenja			1		2	1
302299	Nerazvrstani mehaničari i mašinisti III kategorije složenosti		1				
UKUPNO MEHANIČARI I MAŠINISTI			4345	725	861	761	830
UKUPNO MAŠINSTVO I OBRADA METALA			8582	2293	4045	2234	3488

V Elektrotehnika

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
24 ELEKTROENERGETIČARI							
302400	Elektromonter – instalater		56	219	504	193	500
302403	Železnički elektroenergetičar		1			1	
302421	Elektromonter en- ergetskih mašina i uređaja		191	13	15	15	14
302431	Elektroinstalater	Elektroinsta- later	311	121	113	105	116
302432	Elektromonter insta- lacija i mašina		133	49	192	35	199
302435	Izrađivač kablovskog pribora i priključaka	Izrađivač kablova i priključaka	3	17	1	17	1
302499	Nerazvrstani elektroenergetičari III kategorije složenosti		2	3	6	3	7
UKUPNO ELEKTROENERGETIČARI			697	422	831	369	837
25 ELEKTROMEHANIČARI							
302500	Elektromehaničar		258	105	342	105	263
302501	Elektrotehnički crtač				4		5
302531	Izrađivač električnih mašina i opreme	Elektrome- haničar za mašine i opremu	269	9	5	7	5

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
302532	Izrađivač električnih proizvoda za domaćinstvo		310	4	2	3	3
302533	Izrađivač električnih mernih instrumenata i sklopova		136		13	1	10
302541	Izrađivač sijalica						
302542	Izrađivač baterija						
302551	Ispitivač električnih proizvoda		1	1	1	1	1
302561	Elektromehaničar pogona		50	6	35	16	25
302564	Autoelektričar	Autoelektričar	608	86	68	68	67
302565	Železnički elektromehaničar		1				
302566	Brodski elektromehaničar						
302599	Nerazvrstani elektromehaničari III kategorije složenosti		9		6		1
UKUPNO ELEKTROMEHANIČARI			1642	211	476	201	380
26 ELEKTRONIČARI							
302600	Izrađivač-monter elektronskih proizvoda		4	13	3	11	5
302601	Izrađivač elektronskih sklopova		114		2		2
302602	Izrađivač štampanih ploča						
302603	Izrađivač silicijum ploča						
302621	Radio i TV mehaničar		217	6	6	5	7
302624	Monter železničkih signalno-sigurnosnih uređaja						
302625	Monter elektronskih medicinskih uređaja						
302699	Nerazvrstani elektroničari III kategorije složenosti		4				
UKUPNO ELEKTRONIČARI			339	19	11	16	14
27 TELEKOMUNIKACIJA							
302700	Monter telekomunikacionih mreža	Elektromonter mreža i postrojenja	40	123	95	75	81
302701	Monter telekomunikacionih vodova	Monter telekomunikacionih mreža	40	4	8	3	8

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
302702	Monter telekomuni- kacione opreme		11	2	5	2	6
302731	Kinooperater – stara šifra		2				
302799	Nerazvrstana za- nimanja telekomuni- kacija III kategorije složenosti						
UKUPNO TELEKOMUNIKACIJA			93	129	108	80	95
28 RAČUNARSKA TEHNIKA							
302800	Elektromehaničar za računare		2	2	2	3	7
302899	Nerazvrstana zani- manja računarske tehnike III kategorije složenosti						
UKUPNO RAČUNARSKA TEHNIKA			2	2	2	3	7
UKUPNO ELEKTROTEHNIKA			2773	783	1428	669	1333

VI Hemija, nemetali i grafičarstvo

ŠIFRA ZANIMAN- JA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
31 HEMIČARI							
303100	Izrađivač hemijskih proizvoda	Izrađivač hemijskih proizvoda	243	22	36	34	50
303101	Rukovalac hemijskih uređaja i mašina		85	13	9	10	11
303102	Rukovalac mašina i uređaja za proizvodn- ju hemijskih vlakana		2	1		1	
303111	Pirotehničar		4		8		
303121	Rukovalac hemi- jskih laboratorijskih uređaja		41		2		1
303132	Petrohemijski desti- later i rafiner		1	1		2	
303199	Nerazvrstani hemičari III kategorije složenosti						
UKUPNO HEMIČARI			376	37	55	47	62

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
32 GUMARI I PLASTIČARI							
303200	Gumar i plastičar	Gumar, Plastičar	41	21	8	21	12
303202	Konfeksionar gumar- skih proizvoda		13	7	27	5	10
303203	Vulkanizer		18	24	29	22	20
303211	Rukovalac mašina i uređaja za preradu polimera		36	7	33	5	14
303299	Nerazvrstani gumari i plastičari III kategorije složenosti		1				
UKUPNO GUMARI I PLASTIČARI			109	59	97	53	56
33 PROIZVOĐAČI KERAMIKE I GRAĐEVINSKOG MATERIJALA							
303300	Proizvođač keramike i građevinskog ma- terijala		10	6	2	6	3
303301	Rukovalac mašina i uređaja za proiz- vodnju građevinskog materijala		1	1		1	
303302	Rukovalac mašina i uređaja za proiz- vodnju građevinskih elemenata						
303311	Rukovalac mašina i uređaja za preradu nemetala		111	8	76	18	63
303321	Gipsomodelar		1	1			
303325	Monter keramičkih elektroizolacionih elemenata			1		1	
303399	Nerazvrstani proizvođači keramike i građevinskog ma- terijala III kategorije složenosti	Keramičar	1				
UKUPNO PROIZVOĐAČI KERAMIKE I GRAĐEVINSKOG MATERIJALA			124	17	78	26	66
34 STAKLARI							
303400	Staklar		2	10	2	12	3
303401	Rukovalac mašina i uređaja za proizvod- nju stakla	Staklar mašinista			1		1
303411	Stakloduvač		2	1		1	
303421	Obrađivač stakla	Staklar, Stak- lorenzac	41	14	17	15	17

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
303431	Optičar		92	9	2	8	2
303499	Nerazvrstani staklari III kategorije složenosti		1	1		1	
<i>UKUPNO STAKLARI</i>			138	35	22	37	23
<i>35 PAPIRNIČARI</i>							
303500	Izrađivač celuloze i papira	Izrađivač celuloze i papira	15	5	48	5	48
303501	Rukovalac mašina i uređaja za proizvodnju celuloze i papira		17			1	
303511	Rukovalac mašina i uređaja za preradu papira		1				
303599	Nerazvrstani papirničari III kategorije složenosti						
<i>UKUPNO PAPIRNIČARI</i>			33	5	48	6	48
<i>36 GRAFIČARI</i>							
303600	Grafičar		42	60	19	61	14
303621	Štamparski ručni slagáč		54	1	1	2	1
303622	Grafički montažer		10	4		4	
303623	Slovoslagáč na foto-slogu		22		1		1
303625	Livac štampanih elemenata		2	1		1	
303626	Stereotipista		9				
303627	Štamparski monter – kopirista		21	4	2	5	2
303631	Cinkograf		10		1		1
303632	Pečatorezac		1		2		
303641	Reprofotograf		14	4	1	4	1
303642	Grafički crtač-retušer		27				
303651	Štampar visoke štampe		87				
303652	Štampar ravne štampe		30	7	1	5	2
303653	Štampar duboke štampe		4				
303661	Knjigovezac		137	19	6	20	7
303662	Mašinista grafičke dorade i prerade		2	3		3	1
303663	Kartonažer		17	1		1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
303671	Birografičar	Birografičar	36	2		3	
303699	Nerazvrstani grafičari III kategorije složenosti	Sitoštampar	3				
UKUPNO GRAFIČARI			528	106	34	109	30
UKUPNO HEMIJA, NEMETALI I GRAFIČARSTVO			1308	259	334	278	285

VII Tekstilstvo i kožarstvo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
39 TEKSTILCI							
303900	Tekstilni radnik	Tekstilni radnik	64	51	20	46	24
303921	Prelac		189	2	24	2	18
303931	Tkač		155	2		2	
303932	Snovač		1				
303933	Vlaknar						
303934	Dorađivač vlaknina						
303941	Pletač		129	2		1	
303942	Čipkar						
303943	Vezeninar						
303944	Užar-mrežar			2	5	2	5
303951	Apreter – dorađivač tekstila		48				
303952	Belilac tekstila						
303953	Bojadar tekstila		36		23		20
303954	Štampar tekstila			4		4	
303955	Čistač tekstila		2	1		1	
303999	Nerazvrstani tek- stilci III kategorije složenosti		1				
UKUPNO TEKSTILCI			625	64	72	58	67
40 PROIZVOĐAČI ODEĆE							
304000	Krojač i konfekcionar	Konfekcionar – krojač	338	86	15	78	25
304022	Krojač tekstila		1354	29	20	25	21
304023	Šivač konfekcije		271	68	123	64	114
304024	Krojač		386	49	22	45	23

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
304026	Izrađivač narodnih nošnji		2				
304031	Krojač kožne odeće		24		5		9
304032	Krojač krznene odeće		66				
304041	Šeširdžija						
304042	Modistkinja		2	1		1	
304043	Kapadžija						
304044	Kravatar						
304045	Jorgandžija		2	2			
304099	Nerazvrstani proizvođači odeće III kategorije složenosti						4
UKUPNO PROIVOĐAČI ODEĆE			2445	235	185	213	196
41 KOŽARI I KRZNARI							
304100	Obrađivač kože i krzna		53	5		3	
304121	Kožar		19	1		1	1
304131	Krznar		1				
304199	Nerazvrstani kožari i krznari III kategorije složenosti	Kožarski i krznarski radnik					
UKUPNO KOŽARI I KRZNARI			73	6		4	1
42 OBUČARI I KOŽNI GALANTERISTI							
304200	Izrađivač obuće i kožne galanterije	Konfektionar kože i krzna	11	17	13	24	13
304221	Obučar	Obučarski radnik, Obučar	31	22	23	18	8
304223	Izrađivač gornjih delova obuće		362	20	24	17	13
304224	Izrađivač donjih delova obuće		54	1		1	
304231	Izrađivač kožne galanterije		106	1	2	1	3
304233	Rukavičar		21				
304234	Tašner		56	2		2	
304241	Sarač						
304242	Opančar						
304299	Nerazvrstani obučari i kožni galanteristi III kategorije složenosti	Galanterijski radnik, Galanterista	1				
UKUPNO OBUČARI I KOŽNI GALANTERI			642	63	62	63	37
UKUPNO TEKSTILSTVO I KOŽARSTVO			3785	368	319	338	301

VIII Komunalne, tapetarske i farbarske usluge

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
45 KOMUNALCI							
304502	Rukovalac komunal- nih vozila			4	5	4	7
304521	Kućepazitelj			8	9	6	8
304531	Dimničar		2				
304561	Komunalni putar				1		1
304599	Nerazvrstani komu- nalci III kategorije složenosti						
UKUPNO KOMUNALCI			2	12	15	10	16
46 TAPETARI							
304621	Tapetar		230	9	36	8	31
304622	Kolski tapetar		2		1	1	4
304699	Nerazvrstani tap- etari III kategorije složenosti					1	
UKUPNO TAPETAR			232	9	37	10	35
47 FARBARI I LAKIRERI							
304701	Moler-farbar	Dekorater zid- nih površina	142	51	81	51	52
304721	Metalofarbar – lakirer	Lakirer	199	31	197	37	66
304731	Firmopisac		4	1		1	
304799	Nerazvrstani farbari i lakireri III kategorije složenosti	Nanosilac zaštitnih prev- laka,	3				
UKUPNO FARBARI			348	83	278	89	118
UKUPNO KOMUNALNE, TAPETARSKE I FARBARSKE USLUGE			582	104	330	109	169

IX Geodezija i građevinarstvo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
50 GEODETI							
305011	Rukovalac geodetskih aparata					2	4
305099	Nerazvrstani geodeti III kategorije složenosti						
UKUPNO GEODETI						2	4

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
52 GRAĐEVINARI							
305201	Armirač	Armirač – be- tonirac	21	226	340	193	231
305202	Betonirac		1	17	109	25	78
305203	Tesar	Tesar	61	176	359	160	221
305204	Zidar	Zidar – fasader	91	156	226	118	164
305205	Vatrostalni zidar		2	4		9	
305206	Montažer-utezač	Montažer- utezač	7	8		10	
305207	Izolater	Izolater- asfalter	4	19	116	16	85
305208	Asfalter		1	3	33	5	13
305209	Kaldrmar			1	2	1	
305211	Hidrograđevinar	Hidrograđevinar	15	1	2	1	2
305212	Bunardžija			11	1	1	3
305213	Građevinski miner			13	8	9	4
305221	Izrađivač betonskih prefabrikata				1	1	3
305222	Montažer građevinskih prefab- rikovanih konstruk- cija		2	17	9	16	8
305231	Rukovalac jednos- tavnih građevinskih mašina	Rukovalac građevinskom mekanizaci- jom	123	99	267	105	223
305241	Građevinski tehnički crtič		22	4	11	2	11
305251	Putar				8		7
305267	Građevinski labora- torijski pripremač	Građevinski laborant	48		2		2
305299	Nerazvrstani građevinari III kate- gorije složenosti		2	16	3	6	4
UKUPNO GRAĐEVINARI			400	771	1497	678	1059
53 ZAVRŠNI GRAĐEVINARSKI RADOVI							
305301	Podopolagač	Polagač obloga	26	16	3	17	3
305302	Građevinski keramičar	Keramičar	81	9	10	11	8
305304	Teracer		3	1	2	1	1
305305	Građevinski gipsar		1	11	6	12	7
305306	Fasader		6	20	32	19	28
305307	Pečar	Keramičar- teracer-pečar					

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
305308	Kamenorezac	Kamenorezac- klesar	13	7	1	6	1
305309	Zastakljivač		1	3	5	3	5
305399	Nerazvrstana zanimanja završnih građevinskih ra- dova III kategorije složenosti		1	6		5	
UKUPNO ZAVRŠNI GRAĐEVINSKI RADOVI			132	73	59	74	53
UKUPNO GEODEZIJA I GRAĐEVINARSTVO			532	844	1556	754	1116

X Saobraćaj

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
56 DRUMSKI SAOBRAĆAJ							
305600	Vozač drumskog vozila		892	1206	920	1210	940
305601	Vozač traktora	Vozač traktora		18	79	18	22
305602	Vozač putničkog automobila	Vozač putničkog automobila	333	285	301	321	375
305603	Vozač kola hitne medicinske pomoći		6	12	26	10	22
305604	Vozač teretnjaka		455	310	478	321	486
305605	Vozač autobusa		59	426	615	417	639
305606	Vozač tramvaja i trolejbusa (III SSS)		2	2	1	24	8
305611	Kondukter u drumskom saobraćaju	Kondukter u putnom saobraćaju	2	25	177	24	150
305699	Nerazvrstana zanimanja drumskog saobraćaja III kategorije složenosti	Vozač motornih vozila	1	12	20	7	5
UKUPNO DRUMSKI SAOBRAĆAJ			1750	2296	2617	2352	2647
57 ŽELEZNIČARI							
305711	Vozovođa	Vozovođa	27	4	2	4	2
305712	Suvozač mašinovođe vučnih vozila			6	4		
305713	Vozač motornih pružnih vozila			1			
305714	Mašinovođa manevrarke	Mašinovođa za manevre	13	4	1	4	1

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
305721	Kondukter u železničkom saobraćaju	Kondukter u železničkom saobraćaju	26	7		7	1
305799	Nerazvrstani železničari III kate- gorije složenosti	Vođa pružnih radova					
<i>UKUPNO ŽELEZNIČARI</i>			66	22	7	15	4
<i>58 BRODARI</i>							
305800	Brodovođa	Brodovođa	21	2	1	2	1
305801	Pomorski brodovođa		13			1	
305802	Brodovođa unutrašnje plovidbe		1	5	12	5	12
305811	Brodski mašinista		13	12	3	4	5
305899	Nerazvrstani brodari III kategorije složenosti						
305999	Nerazvrstani vazduho- plovci III kategorije složenosti						
<i>UKUPNO BRODARI</i>			48	19	16	12	18
<i>60 PTT SAOBRAĆAJ</i>							
306001	Poštar		12	53	99	61	106
306011	Telefonista		39	23	14	26	15
306012	Telegrafista			2		2	
306099	Nerazvrstana zani- manja PTT saobraćaja III kategorije složenosti	PTT manipulant					
<i>UKUPNO PTT SAOBRAĆAJ</i>			51	78	113	89	121
<i>61 PRETOVARNE USLUGE, UNUTRAŠNJI TRANSPORT, PREVOZ ŽIČARAMA</i>							
306100	Rukovalac sredstava unutrašnjeg trans- porta	Rukovalac sredstava unutrašnjeg transporta	35	30	11	24	13
306116	Rukovalac pretovarne mehanizacije			13	42	16	44
306121	Rukovalac cevovodno- transportnih uređaja			1		1	
306131	Rukovalac dizalice				25		12
306199	Nerazvrstana za- nimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama III kategorije složenosti						
<i>UKUPNO PRETOVARNE USLUGE, UNUTRAŠNJI TRANSPORT PREVOZ ŽIČARAMA</i>			35	44	78	41	69
UKUPNO SAOBRAĆAJ			1950	2459	2831	2509	2859

XI Trgovina, ugostiteljstvo i turizam

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
64 TRGOVCI							
306400	Prodavac	Trgovac	770	5084	3698	5067	4154
306411	Prodavac robe sva- kodnevne potrošnje		3828	519	367	573	476
306421	Prodavac u maloprodaji prehrambene robe		99	147	122	194	78
306422	Prodavac u maloprodaji parfimerije, bižuterije i igračaka		2	14	1	13	1
306423	Prodavac u maloprodaji kože, gume i obuće		48	15	5	13	5
306424	Prodavac u maloprodaji građevinskog i ogrevnog materijala		3	1		1	1
306425	Prodavac u maloprodaji nameštaja		3	5	4	7	5
306426	Prodavac u maloprodaji boja, lakova i hemikalija		6	8	1	7	
306427	Prodavac u maloprodaji naftnih derivata i gasa		1	40	67	53	45
306428	Prodavac u maloprodaji sportske opreme i oružja					2	3
306429	Prodavac u maloprodaji autodelova		1		2		2
306430	Prodavac u maloprodaji gvoždarske, metalne i tehničke robe		45	1	4	6	5
306431	Prodavac u maloprodaji muzičkih instrumenata			1	2	2	4
306432	Prodavac u maloprodaji foto i optičke opreme			1	2		2
306433	Prodavac u maloprodaji knjižarsko-kancelarijske robe		13	17	8	14	8
306434	Prodavac u maloprodaji tekstila		140	23	10	30	22
306435	Prodavac u maloprodaji mešovite robe		32	33	67	34	87

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
306436	Prodavac u malo-prodaji sredstava u poljoprivredi			1		1	
306461	Magacioner	Skladištar	39	633	857	587	827
306499	Nerazvrstani trgovci III kategorije složenosti		4			1	
UKUPNO TRGOVCI			5034	6543	5217	6605	5725
65 UGOSTITELJSTVO I TURIZAM							
306500	Ugostitelj		22	328	308	322	256
306513	Kelner	Konobar	506	1040	468	1022	475
306515	Kuvar jednostavnih jela	Kuvar	402	463	244	428	305
306516	Poslastičar jednostavnih poslastica	Poslastičar	175	37	22	33	19
306517	Točilac pića		6	149	95	148	98
306599	Nerazvrstana zanimanja ugostiteljstva i turizma III kategorije složenosti		3	2		2	
UKUPNO UGOSTITELJSTVO I TURIZAM			1114	2019	1137	1955	1153
UKUPNO TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM			6148	8562	6354	8560	6878

XII Ekonomija, pravo i administracija

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
67 EKONOMISTI							
306701	Brojač novca		2	51	15	45	12
306702	Kasir		1	64	56	78	86
306703	Inkasant			11	1	11	
306721	Evidentičar utrošaka		125	22	7	21	10
306799	Nerazvrstani ekono- misti III kategorije složenosti		1				
UKUPNO EKONOMISTI			129	148	79	155	108
68 PRAVNICI							
306899	Nerazvrstani pravnici III kategorije složenosti						
UKUPNO PRAVNICI							

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
69 INFORMATIČARI I STATISTIČARI							
306901	Unosilac podataka za računarsku obradu		1	48	107	50	108
306999	Nerazvrstani informatičari i statističari III kategorije složenosti			1		1	
UKUPNO INFORMATIČARI I STATISTIČARI			1	49	107	51	108
70 KADROVSKA ZANIMANJA							
307099	Nerazvrstana kadrovska zanimanja III kategorije složenosti						
UKUPNO KADROVSKA ZANIMANJA							
71 ADMINISTRATORI							
307101	Administrator		7	291	211	282	215
307111	Daktilograf	Daktilograf	339	74	111	59	125
307199	Nerazvrstani administratori III kategorije složenosti		1		1		1
UKUPNO ADMINISTRATORI			347	365	323	341	341
72 ODBRANA, BEZBEDNOST I ZAŠTITA							
307201	Zaštitar imovine - portir	Portir-čuvar	10	350	430	355	387
307221	Rukovalac vatrogasnom opremom		38	334	703	375	1995
307299	Nerazvrstana zanimanja odbrane, bezbednosti i zaštite III kategorije složenosti					1	
UKUPNO ODBRANA, BEZBEDNOST I ZAŠTITA			48	684	1133	731	2382
UKUPNO EKONOMIJA, PRAVO I ADMINISTRACIJA			525	1246	1642	1278	2939

XIII Kultura, umetnost i javno informisanje

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
86 SCENSKI UMETNICI, MUZIČARI, KNJIŽEVNICI							
308699	Nerazvrstani scenski umetnici, muzičari i književnici III kate- gorije složenosti		3				
UKUPNO SCENSKI UMETNICI, MUZIČARI, KNJIŽEVNICI			3				

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
87 JAVNO INFORMISANJE							
308701	Spiker			5	36	4	38
308702	Prikazivač filmova			2	19	4	16
308799	Nerazvrstana zanimanja javnog informisanja III kategorije složenosti						
UKUPNO JAVNO INFORMISANJE				7	55	8	54
88 OSTALA ZANIMANJA KULTURE, UMETNOSTI I INFORMISANJA							
308821	Preparator kulturnih dobara						
308899	Nerazvrstana ostala zanimanja kulture, umetnosti i informisanja III kategorije složenosti						
UKUPNO OSTALA ZANIMANJA KULTURE, UMETNOSTI I INFORMISANJA							
UKUPNO KULTURA, UMETNOST I JAVNO INFORMISANJE			3	7	55	8	54

XIV Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
90 MEDICINARI							
309002	Bolničar-negovatelj		4	14	30	16	37
309049	Babica			1		1	
309081	Maser-kupeljar	Maser	3	8	5	8	3
309099	Nerazvrstani me- dicinari III kategorije složenosti				3	8	3
309199	Nerazvrstani stoma- tolozi III kategorije složenosti						
UKUPNO MEDICINARI			7	23	38	33	43
92 FARMACEUTI							
309201	Rukovalac farmaceut- skih mašina i uređaja		7	1		1	
309299	Nerazvrstani farma- ceuti III kategorije složenosti	Farmaceutski operater					
UKUPNO FARMACEUTI			7	1		1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
93 SOCIJALNA ZAŠTITA							
309399	Nerazvrstana zani- manja socijalne zaštite III kategorije složenosti						
UKUPNO SOCIJALNA ZAŠTITA							
94 FIZIČKA KULTURA							
309499	Nerazvrstana zani- manja fizičke kul- ture III kategorije složenosti				1		1
UKUPNO FIZIČKA KULTURA					1		1
UKUPNO ZDRAVSTVO, FARMACIJA I SOCIJALNA ZAŠTITA			14	24	39	34	44

XV Ostalo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
96 LIČNE USLUGE							
309631	Pedikir	Manikir i pedikir	80	15	14	13	17
309640	Frizer za žene	Ženski frizer	964	426	85	412	82
309641	Frizer za muškarce	Muški frizer	374	100	32	107	28
309642	Frizer-vlasuljar		22	1	2	2	2
309651	Kozmetičarski saradnik		65	59	11	58	10
309699	Nerazvrstana zanimanja ličnih usluga III kategorije složenosti		1	1	2	1	1
309899	Nerazvrstana verska zanimanja III kategorije složenosti						
UKUPNO LIČNE USLUGE			1506	602	146	593	140
99 NERASPOREĐENA ZANIMANJA							
309912	Izrađivač kišobrana		1				
309913	Serviser sportske opreme						
309921	Biserdžija						
309923	Voskar						
309931	Preparator životinja						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
309932	Dreser životinja						
309940	Fotograf		25	16	8	18	9
309941	Roletnar		2				
309951	Krupije			4		6	
309999	Neraspoređena zanimanja III kategorije složenosti						
UKUPNO NERASPOREĐENA ZANIMANJA			28	20	8	24	9
UKUPNO LIČNE USLUGE			1534	622	154	617	149

PRILOG 2

TABELA STANJA NA EVIDENCIJI NEZAPOSLENIH, PONUDE I POPUNE RADNIH MESTA NA NEODREĐENO I ODREĐENO VREME LICA SA ČETVOROGODIŠNJIM OBRAZOVANJEM

Napomena: Obrazovni profili su mogli samo delimično da budu uneti u ovu tabelu iz razloga navedenih u tekstu

I Poljoprivreda, proizvodnja i prerada hrane

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
1 PROIZVOĐAČI BILJA							
400100	Poljoprivredni tehničar za proizvod- nju bilja	Poljoprivredni tehničar	778	36	31	37	36
400101	Ratarsko-povrtarski tehničar		46	4	1	5	2
400111	Voćarsko-vinogradar- ski tehničar		89	1	3	1	3
400121	Cvećarsko-vrtlarski tehničar		49	12	7	9	7
400131	Tehničar zaštite bilja		6				
400141	Tehničar poljoprivred- ne mehanizacije	Tehničar poljoprivredne tehnike	70	3	2	3	4
400151	Tehničar poljoprivred- nih melioracija						
400161	Agroekonomski tehničar		17				
400199	Nerazvrstani proizvođači bilja IV kategorije složenosti	Tehničar hor- tikulture	1				
UKUPNO PROIZVOĐAČI BILJA			1056	56	44	55	52
2 STOČARI I ŽIVINARI							
400200	Poljoprivredni tehničar za uzgoj stoke i živine		10	2	2	2	2

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
400201	Stočar		38	7		7	
400202	Trener sportskih konja						
400221	Živinar						
400299	Nerazvrstani stočari i živinari IV kategorije složenosti						
<i>UKUPNO STOČARI I ŽIVINARI</i>			48	9	2	9	2
<i>3 RIBARI I ODGAJIVAČI OSTALIH ŽIVOTINJA</i>							
400300	Poljoprivredni tehničar za ribarstvo i odgajanje ostalih životinja		8				
400399	Nerazvrstani ribari i odgajivači ostalih životinja IV kategorije složenosti		1				
<i>UKUPNO RIBARI I ODGAJIVAČI OSTALIH ŽIVOTINJA</i>			9				
<i>4 VETERINARI</i>							
400400	Veterinarski tehničar	Veterinarski tehničar	196	35	33	36	36
400401	Veterinarski laborant		3	6	6	5	7
400499	Nerazvrstani vet- erinari IV kategorije složenosti						
<i>UKUPNO VETERINARI</i>			199	41	39	41	43
<i>5 PRERADIVAČI HRANE I PIĆA</i>							
400500	Prehrambeni tehničar i tehničar za bioteh- nologiju	Prehrambe- ni tehničar, Tehničar za biotehnologiju	526	46	178	37	149
400501	Tehničar mlevenja žitarica		20	1		1	2
400502	Tehničar proizvodnje hleba, peciva i teste- nina		6	13	16	13	11
400504	Tehničar konditorske proizvodnje		22	2	5	3	2
400505	Tehničar proizvodnje šećera		1		1		1
400506	Tehničar proizvodnje i prerade skroba		1				
400511	Tehničar prerade mleka		19	2		2	
400512	Tehničar prerade voća i povrća		14				

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
400513	Tehničar prerade mesa i ribe		23	24	8	13	6
400516	Tehničar proizvodnje i prerade aditiva, začina, čaja, kafe i kavovina						
400521	Tehničar proizvodnje ulja i biljnih masti		1				
400531	Tehničar proizvodnje piva		3				
400532	Tehničar proizvodnje vina				3		1
400533	Tehničar proizvodnje žestokih pića		1		32		9
400534	Tehničar proizvodnje bezalkoholnih pića		1				
400535	Tehničar proizvodnje mineralnih voda					1	
400541	Tehničar proizvodnje alkohola, kvasca i kiselina						
400561	Tehničar proizvodnje koncentrovane stočne hrane						
400571	Prehrambeni fizičko-hemijski laborant		1	1		1	
400572	Prehrambeni mikrobiološki laborant		115				
400599	Nerazvrstani prerađivači hrane i pića IV kategorije složenosti						
UKUPNO PRERAĐIVAČI HRANE I PIĆA			754	89	243	71	181
6 PRERAĐIVAČI DUVANA							
400600	Tehničar prerade duvana				1	5	
400601	Tehničar prerade duvana		3	5	2	5	2
400602	Tehničar proizvodnje cigareta						
400699	Nerazvrstani prerađivači duvana IV kategorije složenosti						
UKUPNO PRERAĐIVAČI DUVANA			3	5	3	10	2
UKUPNO POLJOPRIVREDA, PROIZVODNJA I PRERADA HRANE			2069	200	331	184	280

II Šumarstvo i obrada drveta

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
9 ŠUMARI							
400900	Šumarski tehničar	Šumarski tehničar	83	4	6	5	4
400901	Tehničar uzgoja šuma		7				
400904	Tehničar iskorišćavanja šuma		2				1
400906	Tehničar mehanizaci- je u šumarstvu						
400911	Tehničar ozelenjava- nja naselja i uređenja predela		160				1
400999	Nerazvrstani šumari IV kategorije složenosti	Tehničar za pejzažnu arhitekturu					
UKUPNO ŠUMARI			252	4	6	5	6
10 PRERAĐIVAČI I OBRAĐIVAČI DRVETA							
401000	Tehničar prerade i obrade drveta	Tehničar za primarnu ob- radu drveta	135	44	45	35	39
401001	Tehničar sortiranja i guljenja trupaca		1	1	1	1	
401003	Tehničar prerade drveta u strugari		1	1	2		2
401005	Tehničar primarne obrade drveta		3	3	2	3	3
401006	Tehničar sušenja drveta						
401011	Tehničar proizvodnje furnira						
401013	Tehničar proizvodnje drvenih ploča vlakna- tica i iverica			1		3	
401021	Tehničar grube i fine obrade drveta i ploča		4	2	1	2	2
401023	Tehničar brušenja drveta i ploča		1	1		1	
401045	Tehničar izrade drvene konstrukcije plovila						
401049	Tehničar drvoprerađivačke tehnologije		343	1		1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
401099	Nerazvrstani prerađivači i obrađivači drveta IV kategorije složenosti	Tehničar za finalnu obradu drveta					
UKUPNO PRERAĐIVAČI I OBRADIVAČI DRVETA			488	54	51	46	46
UKUPNO ŠUMARSTVO I OBRADA DRVETA			740	58	57	51	52

III Geologija, rudarstvo i metalurgija

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
13 GEOLOGIJA							
401300	Geološki tehničar		124	51	10	48	14
401302	Tehničar geobušenja		21				
401303	Tehničar geotehničkih i hidrogeoloških istraživanja	Geološki tehničar za geotehniku i hidrogeologiju	75	20	2	5	2
401304	Tehničar istraživanja mineralnih sirovina	Geološki tehničar za istraživanje mineralnih sirovina	70	1		1	
401399	Nerazvrstani geolozi IV kategorije složenosti		1				
UKUPNO GEOLOGIJA			291	72	12	54	16
14 EKSPLOATACIJA NAFTE I ZEMNOG GASA							
401400	Tehničar eksploatacije nafte i zemnog gasa						
401401	Tehničar postrojenja za istraživanje i proizvodnju nafte i zemnog gasa						
401499	Nerazvrstana zanimanja eksploatacije nafte i zemnog gasa IV kategorije složenosti						
UKUPNO EKSPLOATACIJA NAFTE I ZEMNOG GASA							
15 RUDARI I OPLEMENJIVAČI RUDA							
401500	Rudarski tehničar	Rudarski tehničar	157	16	13	9	9
401502	Rudarski tehničar podzemne eksploatacije		2				1

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
401511	Rudarski tehničar površinske eksploatacije		1		1	1	
401522	Rudarski tehničar pripreme i oplemenjivanja mineralnih sirovina	Rudarski tehničar za pripremu mineralnih sirovina					
401542	Miner						
401543	Serviser rudarske opreme i uređaja za spasavanje			1		1	
401551	Tehničar rudarskog izvoznog postrojenja						
401561	Rudarski dispečer			1	3		3
401599	Nerazvrstani rudari i oplemenjivači rude IV kategorije složenosti			1		1	
UKUPNO RUDARI I OPLEMENJIVAČI RUDA			160	19	17	12	13
16 METALURZI							
401600	Metalurški tehničar	Tehničar za dobijanje metala	83	8	10	3	3
401603	Tehničar proizvodnje gvožđa		1				
401604	Tehničar proizvodnje ferolegura						
401605	Tehničar proizvodnje čelika						
401609	Tehničar kovanja i presovanja čelika						
401611	Tehničar valjanja čelika						
401622	Metalurški laborant		1				
401625	Tehničar proizvodnje glinice, anoda i aluminijuma						
401629	Tehničar proizvodnje bakra						
401635	Tehničar prerade bakra i aluminijuma						
401643	Tehničar proizvodnje plemenitih metala		15				
401644	Tehničar prerade plemenitih metala		15				
401647	Tehničar proizvodnje olova i cinka						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
401649	Tehničar prerade olova i cinka						
401657	Tehničar prerade uglja		18				
401669	Tehničar proizvodnje odlivaka		18		1		
401681	Tehničar termičke obrade metala						
401682	Tehničar galvanizacije						
401686	Tehničar proizvodnje metalnih užadi						
401687	Tehničar proizvodnje kablova i provodnika						
401699	Nerazvrstani meta- lurzi IV kategorije složenosti	Tehničar za preradu metala	15				
UKUPNO METALURZI			166	8	11	3	3
UKUPNO GEOLOGIJA, RUDARSTVO I METALURGIJA			617	99	40	69	32

IV Mašinstvo i obrada metala

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
18 OBRADA METALA							
401800	Mašinski tehničar – kontrolor kvaliteta	Mašinski tehničar	247	285	283	265	246
401801	Univerzalni metalo- strugar		202	26	46	23	19
401802	Univerzalni metaloglodač		60	7	23	5	4
401803	Univerzalni metalobušač		20	4	13	2	
401805	Univerzalni metalobrusač		47	7	4	4	
401806	Univerzalni oštrač alata						
401813	Univerzalni bravar		13	40	26	34	19
401815	Univerzalni limar		1	2	1	1	
401816	Univerzalni autolimar		22	4		3	1
401817	Univerzalni aviolimar		27	5		4	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
401820	Alatničar		91	10	14	10	11
401826	Metalomodelar		2	1	1	1	
401831	Univerzalni kovač						
401837	Univerzalni zavarivač		15	7		4	
401851	Tehničar obrade metala na mašinama sa numeričkim upravljanjem	Tehničar za kompjutersko upravljanje	493	16	21	14	22
401852	Tehničar mašinske robotike i fleksibilne automatike		49	1	2	1	2
401853	Tehničar – tehnolog izrade metalnih ortopedskih pomagala		1		1		2
401855	Tehničar – kontrolor mašinskih materijala		2	3	2	3	3
401860	Tehničar mašinske robotike i fleksibilne automatike		29	1	4	3	4
401871	Tehničar – tehnolog obrade metala rezanjem		126	1		1	
401872	Tehničar – tehnolog obrade metala deformisanjem i odvajanjem					1	
401873	Tehničar – tehnolog zavarivanja						
401874	Tehničar – planer obrade metala		2				
401899	Nerazvrstani obrađivači metala IV kategorije složenosti	Pogonski tehničar mašinske obrade	2	1		1	
UKUPNO OBRADA METALA			1451	421	441	380	333
19 MONTERI I INSTALATERI U MAŠINSTVU							
401900	Mašinski tehničar za brodogradnju i metalne konstrukcije	Brodomašinski tehničar	21	40	15	29	13
401901	Tehničar – konstruktor plovila						1
401903	Brodotraser		1				
401905	Tehničar – tehnolog gradnje plovila		89		2		2
401911	Tehničar – konstruktor metalnih konstrukcija			1		1	3

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
401913	Tehničar – tehnolog izrade metalnih konstrukcija		2	2	4	2	3
401915	Tehničar – konstruktor metalnih proizvoda široke potrošnje					2	
401918	Tehničar - tehnolog izrade metalnih proizvoda široke potrošnje		1	2	1	2	1
401921	Univerzalni mašinski monter		15	3	5	3	4
401971	Univerzalni mašinski instalater		3	7	3	5	4
401999	Nerazvrstani monter i instalateri u mašinstvu IV kategorije složenosti	Mašinski tehničar motornih vozila	3				
UKUPNO MONTERI I INSTALATERI U MAŠINSTVU			135	55	30	44	31
20 MAŠINSKI KONSTRUKTORI I PROJEKTANTI							
402000	Mašinski tehničar - konstruktor		665	311	422	279	346
402001	Tehničar konstruisanja mašinskih elemenata		364	3	6	3	7
402099	Nerazvrstani mašinski konstruktori i projektanti IV kategorije složenosti	Mašinski tehničar za kompjutersko konstruisanje	3				1
UKUPNO MAŠINSKI KONSTRUKTORI I PROJEKTANT			1032	314	428	282	354
21 MAŠINSKI TEHNOLOZI							
402100	Mašinski tehničar - tehnolog		215	69	75	41	98
402105	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja alatnih mašina		7				
402110	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja brodskih mašina						
402115	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja motora sa unutrašnjim sagorjevanjem						
402120	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja drumskih vozila		1	1	1	1	2

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
402125	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja šinskih vozila						
402130	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja vazduhoplova		31				
402135	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja mašinske mehanizacije			1	2		
402140	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja procesnih mašina i postrojenja						
402150	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja mašina i uređaja precizne tehnike		3	7	1	9	1
402156	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja uređaja hidraulike i pneumatike		1	1		1	
402160	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja energetskih mašina i postrojenja		3		1		1
402171	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja termotehničkih mašina i postrojenja		1				
402173	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja rashladnih uređaja			2		2	
402175	Tehničar – tehnolog proizvodnje i održavanja hidrotehničkih mašina i postrojenja						
402199	Nerazvrstani mašinski tehnolozi IV kategorije složenosti						
UKUPNO MAŠINSKI TEHNOLOZI			262	81	80	54	102
22 MEHANIČARI I MAŠINISTI							
402200	Mašinski tehničar – tehnolog održavanja mašina	Pogonski tehničar – mehaničar za radne mašine	115	121	157	87	161

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
402201	Servisni mašinski mehaničar		1796	13	18	11	12
402205	Servisni mehaničar za alatne mašine		192	6	4	4	3
402210	Servisni brodomehaničar	Brodogra- devinski tehničar, Brodomašinski tehničar	2	1			
402215	Servisni motomehaničar		4	1	2	1	1
402219	Aviooružar		2				
402220	Servisni automehaničar		216	49	25	37	26
402225	Servisni mehaničar za šinska vozila		4				
402230	Servisni vazduhoplo- vni mehaničar	Vazduhoplo- vni tehničar - mehaničar za strukturu	119	2	3	1	3
402235	Servisni mehaničar za građevinske mašine		2	1	1	1	1
402236	Servisni mehaničar za rudarske mašine		13				
402237	Servisni mehaničar za poljoprivredne mašine		13	1		2	
402238	Servisni mehaničar za lučku i pretovarnu mekhanizaciju						
402241	Servisni mehaničar za tekstilne mašine		1				
402242	Servisni mehaničar za mašine prehrambene proizvodnje			3		3	
402243	Servisni mehaničar za mašine duvanske proizvodnje						
402244	Servisni mehaničar za grafičke mašine			1	1	1	1
402245	Servisni mehaničar za kožarske i obućarske mašine						
402246	Servisni mehaničar za gumarske i plastičarske mašine						
402247	Servisni mehaničar za mašine hemijske proizvodnje						

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
402248	Servisni mehaničar za mašine za preradu nemetala						
402249	Servisni mehaničar za metalurška postrojenja						
402250	Servisni precizni mehaničar		80	5	2	7	2
402251	Servisni mehaničar za birotehničke mašine		2	2	2	2	2
402252	Servisni mehaničar za medicinsku i laboratorijsku opremu		13				
402253	Servisni časovničar		8				
402254	Servisni mehaničar za mašine za šivenje						
402255	Servisni mehaničar za uređaje za merenje i regulaciju	Mašinski tehničar merne i regulacione tehnike	46				
402256	Servisni mehaničar za uređaje hidrauličke i pneumatike	Tehničar hidrauličke i pneumatike	18				
402261	Mehaničar za termoelektroenergetska postrojenja		226	9	2	9	3
402263	Mehaničar za gasoelektroenergetska i pneumoelektroenergetska postrojenja		8				
402267	Mehaničar za hidroelektroenergetska postrojenja	Tehničar mašinske energetike	7		4		4
402269	Mehaničar za mašinske uređaje nuklearnih postrojenja						
402271	Mehaničar za termotehnička postrojenja		1	1	6	3	6
402273	Servisni mehaničar za rashladne uređaje		1	5	4	5	2
402275	Mehaničar za hidrotehnička postrojenja					1	
402299	Nerazvrstani mehaničari i mašinisti IV kategorije složenosti		34				3
UKUPNO MEHANIČARI I MAŠINISTI			2923	221	231	175	230
UKUPNO MAŠINSTVO I OBRADA METALA			5803	1092	1210	935	1050

V Eletrotehnika

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
24 ELEKTROENERGETIČARI							
402400	Elektrotehničar energetike	Elektrotehničar energetike	624	505	452	497	446
402401	Elektroenergetski tehničar		76	14	20	14	20
402402	Elektroenergetski tehničar eksploatacije i održavanja		39		2		2
402403	Elektroenergetski železnički tehničar eksploatacije i održavanja						
402404	Elektroenergetski aerodromski tehničar eksploatacije i održavanja	Avioelektro- tehničar					
402432	Elektromonterski tehničar instalacije i opreme		68	8	10	7	10
402499	Nerazvrstani elektroenergetičari IV kategorije složenosti						
UKUPNO ELEKTROENERGETIČARI			807	527	484	518	478
25 ELEKTROMEHANIČARI							
402500	Elektrotehničar elektromehanike		60	142	132	124	115
402501	Elektromehaničarski tehničar proizvodnje elektrotehničkih proizvoda		43	1	2	1	2
402503	Elektromehaničarski tehničar konstruisanja električnih delova				1		
402531	Elektromehaničarski tehničar proizvodnje mašina i opreme		370	10	7	9	12
402532	Elektromehaničarski tehničar proizvodnje mašina za domaćinstvo		37		1		1
402533	Elektromehaničarski tehničar proizvodnje mernih instrumenata i sklopova		4	2		2	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
402561	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme proizvodnih mašina i pogona		227	6	7	7	5
402562	Elektromehaničarski tehničar održavanja proizvoda za domaćinstvo		101	5	5	5	3
402563	Elektromehaničarski tehničar održavanja mernih instrumenata i sklopova		148	2	6	6	6
402564	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme drumskih vozila i pokretnih mašina		2	5	2	5	2
402565	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme železničke vuče i vozila	Elektrotehničar šinskih vozila	4				
402566	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme brodova		8				
402567	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme žičara						
402568	Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme liftova i pokre- tnih stepenica		2				
402599	Nerazvrstani elektromehaničari IV kategorije složenosti		2				
UKUPNO ELEKTROMEHANIČARI			1008	173	163	159	146
26 ELEKTRONIČARI							
402600	Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	Elektrotehničar elektronike	195	170	76	103	84
402601	Tehničar proizvodnje elektronskih proizvoda		201	3		2	1
402621	Tehničar održavanja audio i video-aparata		194	4	5	4	5
402622	Tehničar održavanja fono-uređaja i video- studija	Elektrotehničar radio i videote- hnike	2				
402623	Tehničar održavanja radio i televizijskih stanica		92	10	4	6	4

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
402624	Tehničar održavanja elektronskih signalno - sigurnosnih uređaja		83	7	7	7	9
402625	Tehničar održavanja medicinskih elektronskih uređaja		21	1		1	
402626	Tehničar održavanja elektronske opreme vazduhoplova		42				
402699	Nerazvrstani elektroničari IV kategorije složenosti		3				
UKUPNO ELEKTRONIČARI			833	195	92	123	103
27 TELEKOMUNIKACIJE							
402700	Elektrotehničar za telekomunikacije	Elektrotehničar telekomunikacija	169	66	94	57	76
402701	Tehničar montaže telekomunikacionih mreža	Elektrotehničar telekomunikacionih sistema prenosa	22	9	3	6	2
402702	Tehničar održavanja telekomunikacione opreme		73	14	2	8	1
402731	Kinooperater						
402799	Nerazvrstana zanimanja telekomunikacija IV kategorije složenosti	Elektrotehničar telekomunikacionih sistema prenosa					
UKUPNO TELEKOMUNIKACIJE			264	89	99	71	79
28 RAČUNARSKA TEHNIKA							
402800	Elektrotehničar za računare	Elektrotehničar računara	266	92	67	95	67
402801	Tehničar proizvodnje i održavanja računarske opreme		12	17	12	20	13
402899	Nerazvrstana zanimanja računarske tehnike IV kategorije složenosti		1				
UKUPNO RAČUNARSKA TEHNIKA			279	109	79	115	80
UKUPNO ELEKTROTEHNIKA			3191	1093	917	986	886

VI Hemija, nemetali i grafičarstvo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
31 HEMIČARI							
403100	Hemijsko-tehnološki tehničar	Hemijsko- tehnološki tehničar	626	128	441	95	251
403101	Hemijski tehničar		442	127	149	103	90
403121	Hemijski laborant	Hemijski laborant	303	14	18	15	22
403132	Petrohemijski tehničar		2				
403199	Nerazvrstani hemičari IV kategorije složenosti		2			1	
UKUPNO HEMIČARI			1375	269	608	214	363
32 GUMARI I PLASTIČARI							
403200	Tehničar za tehnologi- ju gume i plastike		13	2	1	1	2
403201	Gumarski tehničar		6	3	5	4	2
403211	Polimerista	Tehničar za polimere	7	2		2	
403299	Nerazvrstani gumari i plastičari IV kategorije složenosti						
UKUPNO GUMARI I PLASTIČARI			26	7	6	7	4
33 KERAMIKA I GRAĐEVINSKI MATERIJALI							
403300	Tehničar za tehnologi- ju nemetala		2	1	21	1	12
403301	Tehničar proizvodnje građevinskog materi- jala		2				
403311	Tehničar prerade nemetala	Tehničar u industriji nemetala	20	15	9	1	9
403321	Tehničar izrade gipsanih ortopedskih modela			3		3	
403399	Nerazvrstani proizvođači keramike i građevinskog ma- terijala IV kategorije složenosti						1
	33 UKUPNO		24	19	30	5	22

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
34 STAKLARI							
403400	Tehničar za tehnologi- ju stakla		1	5		4	
403411	Tehničar stakloduvačke tehnologije						
403421	Tehničar obrade stakla		2		3		5
403422	Stakloslikar						
403423	Brusač kristalnog stakla						
403431	Tehničar obrade optičkih elemenata	Tehničar optike	60	1	5	2	3
403499	Nerazvrstani staklari IV kategorije složenosti						
UKUPNO STAKLARI			63	6	8	6	8
35 PAPIRNIČARI							
403500	Tehničar za tehnologi- ju papira		15	9	2	2	1
403501	Tehničar proizvodnje papira						
403511	Tehničar prerade papira		1		1		2
403599	Nerazvrstani papičničari IV kat- egorije složenosti						
UKUPNO PAPIRNIČARI			16	9	3	2	3
36 GRAFIČARI							
403600	Tehničar grafičarske tehnologije		176	122	57	112	49
403622	Štamparski sлагаč montažer	Grafički montažer	55	5	1	6	1
403623	Fotosлагаč		99	8	2	8	3
403628	Štamparski mašinski sлагаč		29	2		2	
403631	Hemigraf	Grafički montažer – hemigraf	61	1		1	
403641	Reprofotograf	Fotograf	96	2	1	1	1
403642	Retušer		16				
403651	Mašinista visoke štampe		9	2	19	2	9
403652	Mašinista ravne štampe – ofset		92	26	18	22	18

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
403653	Mašinista duboke štampe			3		3	2
403654	Mašinista propusne štampe						
403661	Knjigovezački tehničar		40	18	1	18	
403662	Grafički tehničar do- rade i prerade	Pogon- ski tehničar grafičke do- rade, Tehničar grafičke do- rade	65	10	8	8	9
403672	Grafički laborant			1		1	
403699	Nerazvrstani grafičari IV kategorije složenosti						
UKUPNO GRAFIČARI			738	200	107	184	92
UKUPNO HEMIJA, NEMETALI I GRAFIČARSTVO			2242	510	762	418	492

VII Tekstilstvo i kožarstvo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
39 TEKSTILCI							
403900	Tekstilni tehničar	Tekstilni tehničar	442	25	26	22	13
403921	Tehničar predenja		50				
403931	Tehničar tkanja		43				
403933	Tehničar vlaknina						
403941	Tehničar pletenja		32	3		1	
403951	Oplemenjivač tekstila		28	1		1	
403999	Nerazvrstani tekstilci IV kategorije složenosti			1		1	
UKUPNO TEKSTILCI			595	30	26	25	13
40 PRIZVOĐAČI ODEĆE							
404000	Konfekcijski tehničar	Konfekcijski tehničar	168	24	19	22	21
404001	Konfekcionar tekstila		313	4	2	5	1
404031	Konfekcionar kožne i krznene odeće		4		1		1
404099	Nerazvrstani proizvođači odeće IV kategorije složenosti						
UKUPNO PROZVIDAČ ODEĆE			485	28	22	27	23

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
41 KOŽARI I KRZNARI							
404100	Kožarsko-krznarski tehničar		111	7		8	1
404101	Kožarsko-krznarski tehničar – tehnolog		3	1			
404199	Nerazvrstani kožari i krznari IV kategorije složenosti						
UKUPNO KOŽARI I KRZNARI			114	8		8	1
42 OBUČARI I KOŽNI GALANTERISTI							
404200	Tehničar za obuču i kožnu galanteriju		56	8	3	9	4
404221	Obučarski tehničar		12	3	2	3	1
404231	Kožarski galanterista		30				
404299	Nerazvrstani obučari i kožni galanteristi IV kategorije složenosti		1				
404599	Nerazvrstani komunalci IV kategorije složenosti						
UKUPNO OBUČARI I KOŽNI GALANTERISTI			99	11	5	12	5
UKUPNO TEKSTILSTVO I KOŽARSTVO			1293	77	53	72	42

VIII Komunalne, tapetarske i farbarske usluge

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
45 KOMUNALNA ZANIMANJA							
404521	Domar			21	26	20	30
UKUPNO KOMUNALNA ZANIMANJA				21	26	20	30
46 TAPETARI							
404600	Tapetarski tehničar		1	1	2	1	3
404624	Tapetar-dekorater					2	
404699	Nerazvrstani tape- tari IV kategorije složenosti						
UKUPNO TAPETARI			1	1	2	3	3
47 FARBARI I LAKIRERI							
404721	Metalofarbarski tehničar		1	12	3	9	3

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
404741	Izvođač površinske zaštite			2		2	
404799	Nerazvrstani farbari i laki- reri IV kategorije složenosti						
<i>UKUPNO FARBARI I LAKIRERI</i>			1	14	3	11	3
UKUPNO KOMUNALNE, TAPETARSKÉ I FARBARSKE USLUGE			2	36	31	34	36

IX Geodezija i građevinarstvo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
50 GEODETI							
405000	Geodetski tehničar	Geodetski tahničar – geo- metar	30	26	16	25	14
405021	Geometar		169	28	80	43	81
405099	Nerazvrstani geodeti IV kategorije složenosti						
UKUPNO GEODETI			199	54	96	68	95
51 ARHITEKTI I URBANISTI							
405100	Arhitektonski tehničar		396	60	38	59	38
405101	Tehničar visokogra- dnje	Građevinski tehničar za visokogradnju	444	17	2	14	2
405199	Nerazvrstani arhitekti i urbanisti IV kategorije složenosti						
UKUPNO ARHITEKTI I URBANISTI			840	77	40	73	40
52 GRAĐEVINARI							
405200	Građevinski tehničar		436	332	244	313	227
405211	Tehničar hidrogradnje	Građevinski tehničar za hidrogrannju	233	4	1	3	1
405231	Tehničar građevinske mekanizacije		2	6	8	11	6
405252	Građevinski tehničar mekanizovanih pružnih radova		8	1		1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
405261	Tehničar građevinskih osnovnih radova	Izvođač osnovnih građevinskih radova	6	3	3	3	4
405262	Tehničar niskogradnje	Građevinski tehničar za niskogradnju	362	11	7	10	6
405267	Građevinski laborant	Građevinski tehničar za laboratorijska ispitivanja	119	1	5	1	4
405299	Nerazvrstani građevinari IV kategorije složenosti		2				
UKUPNO GRAĐEVINARI			1168	358	268	342	248
53 ZAVRŠNI GRAĐEVINARSKI RADOVI							
405310	Izvođač instalaterskih i završnih građevinskih radova	Izvođač instalaterskih i završnih građevinskih radova	88	5	4	5	5
405399	Nerazvrstana zanimanja završnih građevinskih radova IV kategorije složenosti						
UKUPNO ZAVRŠNI GRAĐEVINARSKI RADOVI			88	5	4	5	5
UKUPNO GEODEZIJA I GRAĐEVINARSTVO			2295	494	408	488	388

X Saobraćaj

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
56 DRUMSKI SAOBRAĆAJ							
405600	Tehničar drumskog saobraćaja	Tehničar drumskog saobraćaja	1026	785	603	648	519
405601	Vozač autobusa i tere- tnog motornog vozila		13	11	10	11	12
405604	Vozač teretnog motor- nog vozila		105	262	493	181	355
405605	Vozač autobusa		10	255	272	107	121
405606	Vozač tramvaja i trolejbusa		4	39	8	32	3
405612	Tehničar drumskog saobraćaja		26	17	59	15	119

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
405621	Tehničar rent a kar-a			2	1	2	1
405699	Nerazvrstana zanimanja drumskog saobraćaja IV kategorije složenosti				4		
UKUPNO DRUMSKI SAOBRAĆAJ			1184	1371	1450	996	1130
57 ŽELEZNIČARI							
405700	Tehničar železničkog saobraćaja		108	40	33	39	29
405715	Mašinovođa parne vuče	Tehničar vuče	1				1
405716	Mašinovođa dizel-vuč		7	6	1	6	1
405717	Mašinovođa elektro-vuč		27	26	11	25	9
405731	Otpравник vozova		11	12	6	9	4
405741	Pregledač železničkih kola		23	20	2	19	2
405799	Nerazvrstani železničari IV kategorije složenosti						
UKUPNO ŽELEZNIČARI			177	104	53	98	46
58 BRODARI							
405800	Tehničar brodskog saobraćaja		17	25	3	31	3
405801	Pomorski nautičar	Nautički tehničar - pomorski smer	38	1	1		1
405802	Nautičar unutrašnje plovidbe		118	6	13	5	6
405805	Rukovalac plovne naprave		2	4	1	2	1
405811	Brodomašinski tehničar		59	2	1	3	1
405812	Mašinista plovidbe		2	6	1	1	1
405821	Tehničar pripreme plovila						
405822	Tehničar brodskih komunikacija		1				
405831	Brodski stjuard						
405899	Nerazvrstani brodari IV kategorije složenosti		1				
UKUPNO BRODARI			238	44	20	42	13

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
59 VAZDUHOPLOVCI							
405900	Vazduhoplovni saobraćajni tehničar	Vazduhoplovni saobraćajni tehničar	119	18	13	20	19
405901	Vazduhoplovni tehničar prihvata i ot- preme putnika i stvari		4	1		2	
405931	Vazduhoplovna stjuar- desa			1	31	1	31
405990	Maturant vazduhoplo- vne gimnazije			2			
405999	Nerazvrstani vazduho- plovci IV kategorije složenosti		1				
UKUPNO VAZDUHOPLOVCI			124	22	44	23	50
60 PTT SAOBRAĆAJ							
406000	Tehničar PTT saobraćaja	Tehničar PTT saobraćaja	124	67	78	55	121
406001	Tehničar poštanskog saobraćaja		2	46	171	77	133
406011	Tehničar telefonskog saobraćaja		1	6	14	7	133
406012	Tehničar telegrafskog saobraćaja		1				
406013	Radiooperater		26				
406099	Nerazvrstana zani- manja PTT saobraćaja IV kategorije složenosti						
UKUPNO PTT SAOBRAĆAJ			154	119	263	139	387
61 PRETOVARNE USLUGE, UNUTRAŠNJI TRANSPORT I PREVOZ ŽIČARAMA							
406100	Tehničar unutrašnjeg transporta	Tehničar unutrašnjeg transporta	111	13	25	13	16
406131	Tehničar pretovarnog saobraćaja			2	3	2	3
406132	Tehničar pretovarnog postrojenja						
406141	Tehničar na žičari						
406199	Nerazvrstana zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama IV kategorije složenosti						
UKUPNO PRETOVARNE USLUGE, UNUTRAŠNJI TRANSPORT I PREVOZ ŽIČARAMA			111	15	28	15	19
UKUPNO SAOBRAĆAJ			1988	1675	1858	1313	1645

XI Trgovina, ugostiteljstvo i turizam

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
64 TRGOVCI							
406400	Prodavac	Trgovinski tehničar	839	4489	6333	3919	5313
406421	Prodavac prehrambene robe		16	107	58	71	24
406422	Prodavac parfimerije, bižuterije, nakita i dečjih igračaka			6	20	3	16
406423	Prodavac obuće i galanterije		4	27	30	25	28
406424	Prodavac građevinskog i ogrevnog materijala			5	4	8	4
406425	Prodavac nameštaja			6	13	5	15
406426	Prodavac boja, lakova i hemikalija		1	15	2	16	2
406427	Prodavac naftnih derivata i gasa			16	24	15	16
406428	Prodavac sportske opreme, oružja i municije			4		2	1
406429	Prodavac vozila, poljo- privrednih mašina i delova			8	7	8	8
406430	Prodavac metalne i elektrotehničke robe		9	11	7	11	6
406431	Prodavac muzičkih instrumenata			4	3	3	1
406432	Prodavac foto i optičke opreme			2	4	2	4
406433	Prodavac školskog i kancelarijskog materi- jala, pribora i knjiga			3	4	4	6
406434	Prodavac tekstilne robe		9	48	101	30	92
406435	Prodavac mešovite robe		202	149	194	145	191
406436	Prodavac hemikalija za poljoprivredu		2	1		2	1
406437	Prodavac konsigna- cione robe			1	1	1	1
406441	Trgovinski aranžer		87	35	106	31	101

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
406451	Komercijalni kalkulant za unutrašnju trgovinu			26	14	31	14
406452	Nabavljač robe			19	12	20	22
406453	Komercijalni tehničar		883	2377	1633	2254	1474
406461	Skladištar		11	579	621	532	549
406499	Nerazvrstani trgovci IV kategorije složenosti						
UKUPNO TRGOVCI			2063	7938	9191	7138	7889
65 UGOSTITELJSTVO I TURUZAM							
406500	Turistički i ugostiteljski tehničar	Ugostiteljski tehničar	289	558	546	547	494
406512	Brodski kuvar			1		2	
406513	Konobar		203	665	409	617	370
406514	Brodski konobar						
406515	Kuvar	Kulinarski tehničar	205	344	272	324	233
406516	Poslastičar		23	16	28	16	25
406522	Domaćica smeštajnih jedinica			19	13	3	10
406523	Recepcionar		72	40	79	38	79
406531	Turistički tehničar	Turistički tehničar	500	49	30	38	30
406599	Nerazvrstana zanimanja ugostiteljstva i turizma IV kategorije složenosti						
UKUPNO UGOSTITELJSTVO I TURUZAM			1292	1692	1377	1585	1241
UKUPNO TRGOVINA, UGOSTITELJSTVO I TURIZAM			3355	9630	10568	8723	9130

XII Ekonomija, pravo i administracija

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
67 EKONOMISTI							
406700	Ekonomski tehničar	Ekonomski tehničar	4321	2474	2696	2595	2741
406702	Blagajnik		5	346	245	280	207
406704	Menjač novca			53	32	59	20
406705	Tehničar platnog prometa		500	22	20	21	19

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
406721	Knjigovođa		1493	542	257	536	243
406741	Bankarski tehničar		24	12	37	11	44
406799	Nerazvrstani ekono- misti IV kategorije složenosti						
UKUPNO EKONOMISTI			6343	3449	3287	3502	3274
68 PRAVNICI							
406800	Pravni tehničar	Pravni tehničar	380	154	239	145	212
406801	Pravni tehničar za opšte poslove		8	12	7	10	9
406811	Matičar						1
406812	Upravni tehničar		620	23	23	19	20
406899	Nerazvrstani pravnici IV kategorije složenosti						
UKUPNO PRAVNICI			1008	189	269	174	242
69 INFORMATIČARI I STATISTIČARI							
406900	Birotehničar		456	118	399	109	372
406901	Računarski operater		262	354	564	368	446
406902	Programer na računaru-kompjuteru		88				
406911	Statističar obrađivač		35	6	26	7	19
406999	Nerazvrstani informatičari i statističari IV kategori- je složenosti						
UKUPNO PRAVNICI			841	478	989	484	837
70 KADROVSKA ZANIMANJA							
407021	Kadrovski adminis- trator		84	13	9	13	9
407099	Nerazvrstana kadro- vska zanimanja IV kategorije složenosti						
UKUPNO KADROVSKA ZANIMANJA			84	13	9	13	9
71 ADMINISTRATORI							
407100	Administrativni tehničar		209	1423	961	1191	892
407101	Administrator pisar- nice		126	86	315	84	250
407112	Stenodaktilograf		55	7	2	4	3
407121	Administrativno- tehnički sekretar		67	851	642	824	598

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
407199	Nerazvrstani administratori IV kategorije složenosti		1	1		1	
UKUPNO ADMINISTRATORICIJA			458	2368	1920	2104	1743
72 ODBRANA, BEZBEDNOST I ZAŠTITA							
407200	Tehničar samozaštite		140	62	191	46	135
407201	Tehničar zaštite imovine		9	218	194	244	184
407211	Tehničar poslova odbrane			1	132	4	46
407221	Vatrogasac		99	354	1338	266	1338
407230	Milicioner		54	35	29	5	20
407250	Mlađi oficir		25		2		2
407299	Nerazvrstana zanimanja odbrane, bezbednosti i zaštite IV kategorije složenosti			6	5	12	4
UKUPNO ODBRANA, BEZBEDNOST I ZAŠTITA			327	676	1891	577	1729
73 OSIGURANJE							
407300	Tehničar osiguranja			15	1	14	1
407301	Administrator osiguranja			2		3	
407302	Zastupnik osiguranja		1	19	41	19	43
407304	Likvidator šteta				1		1
407306	Tarifer osiguranja				1		3
407399	Nerazvrstana zanimanja osiguranja IV kategorije složenosti					1	
UKUPNO OSIGURANJE			1	36	44	37	48
UKUPNO EKONOMIJA, PRAVO I ADMINISTRACIJA			9062	7209	8409	6891	7882

XIII Vaspitanje i obrazovanje

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
75 VASPITAČI I NASTAVNICI DRUŠTVENO-HUMANISTIČKE OBLASTI							
407501	Vaspitač		81	10	6	11	6
407502	Učitelj i saradnik u nastavi		304	4	13	4	15
407569	Učitelj muzike		18		6		6

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
407573	Učitelj baleta						
407599	Nerazvrstani vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti IV kategorije složenosti		4				
UKUPNO VASPITAČI I NASTAVNICI DRUŠTVENO-HUMANISTIČKE OBLASTI			407	14	25	15	27
77 NASTAVNICI TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE STRUKE							
407701	Instruktor praktične nastave			2		2	
UKUPNO NASTAVNICI TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE STRUKE			0	2	0	2	0
UKUPNO VASPITANJE I OBRAZOVANJE			407	16	25	17	27

XIV Društveno-humanističko područje

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
82 DRUŠTVENO-HUMANISTIČKA ZANIMANJA							
408200	Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smera		369	45	51	63	49
408299	Nerazvrstana društveno- humanistička zani- manja IV kategorije složenosti						
UKUPNO DRUŠTVENO-HUMANISTIČKA ZANIMANJA			369	45	51	63	49
UKUPNO DRUŠTVENO-HUMANISTIČKO PODRUČJE			369	45	51	63	49

XV Prirodno-matematičko područje

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
83 PRIRODNO-MATEMATIČKA ZANIMANJA							
408300	Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smera		263	19	20	26	32
408301	Matematičko-tehnički saradnik		115	2	8	2	9

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
408302	Matematičko-programerski saradnik		120	5	6	7	10
408305	Tehničar za optičku fiziku		3				
408310	Laborant fizike		189	1	1	1	3
408313	Laborant geofizike		1				
408320	Tehničar za mehaniku		42		1		1
408327	Meteorološki tehničar	Meteorološki tehničar	90	3	4	15	5
408330	Laborant biologije		133	3	4		3
408331	Tehničar za zaštitu životne sredine		27	5		5	
408332	Tehničar za mikrobiologiju		67			1	
408333	Tehničar za biohemiju i molekularnu biologiju		82			1	1
408335	Tehničar za citologiju i citogenetiku		12		2		
408341	Tehničar za prostorno planiranje		10				
408390	Tehničar prirodno-matematičkog smera		84		20		13
408399	Nerazvrstana prirodno - matematička zanimanja IV kategorije složenosti		235			1	
83 UKUPNO PRIRODNO-MATEMATIČKA ZANIMANJA			1473	38	66	59	77
UKUPNO PRIRODNO-MATEMATIČKO PODRUČJE			1473	38	66	59	77

XVI Kultura, umetnost i javno informisanje

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
85 LIKOVNI UMETNICI I DIZAJNERI							
408500	Tehničar likovnih i primenjenih umetnosti		49	19	7	16	7
408503	Tehničar televizijske ilustracije			8		6	
408511	Tehnički dizajner grafike	Tehničkar dizajna grafike	100	66	14	71	13

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
408513	Tehnički dizajner ambalaže	Tehničar dizajna ambalaže	91	2	1	2	1
408531	Tehnički dizajner industrijskih proizvoda		45	2		2	
408533	Tehnički dizajner tekstila	Tehničar dizajna tekstila	72	1	1	3	1
408551	Tehnički dizajner enterijera	Tehničar dizajna enterijera i industrijskih proizvoda	16	8	2	8	2
408561	Scenski dekorater			2	21	2	20
408571	Likovni tehničar propagandista		2	1	1	1	3
408599	Nerazvrstani likovni umetnici i dizajneri IV kategorije složenosti						
UKUPNO LIKOVNI UMETNICI I DIZAJNERI			375	109	47	111	47
86 SCENSKI UMETNICI, MUZIČARI I KNJIŽEVNICI							
408600	Muzički i scenski izvođač	Muzički izvođač	23	11	3	11	4
408601	Artista-imitator						
408602	Artista-parodista						
408603	Artista-mađioničar						
408604	Artista-žongler						
408605	Artista-fakir						
408606	Artista-trapezista						
408607	Artista-iluzionista						
408608	Artista-plesač						
408609	Maneken						
408611	Pozorišni šaptač		1		1		1
408612	Tehnički asistent kostimografa				2	1	3
408613	Tehnički asistent scenografa			2	10	2	10
408614	Tehnički asistent režisera			2	4	4	5
408615	Scenski oružar-pirotehničar						
408616	Rekviziter			1	1	1	1
408617	Scenski masker-vla-suljar		100	3	5	4	5
408621	Najavljiivač estradno-revijalnog programa		19	1		1	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
408622	Tehnički voditelj pred- stave			1	3	1	4
408641	Glumac epizodista		14				
408651	Horski pevač		8	4	2	3	4
408652	Pevač zabavne muzike						
408653	Pevač narodne muzike						
408654	Pevač džeza						
408661	Tehnički horski kore- petitor			5	1	5	1
408662	Diskotečni muzički operater		1	2	1	2	1
408663	Fonotekar		1				
408664	Notni arhivar		2				
408665	Prepisivač nota						
408671	Tehnički organizator orkestra		8	4		3	
408672	Tehnički scenarista opere i baleta						1
408673	Tehnički asistent sni- matelja tona			3	12	3	11
408674	Tehnički realizator muzičkog programa		29	6	9	5	7
408675	Tehnički producent prenosa i snimanja javnih koncerata						
408678	Tehnički producent estradno-revijalnog programa		190				
408681	Baletski igrač	Igrač – klasični balet	24		6		6
408682	Folklorni igrač-pevač	Igrač – narod- na igra	27	3	2	3	2
408691	Muzički izvođač	Muzički sarad- nik	136	7	5	8	9
408699	Nerazvrstani scenski umetnici, muzičari i književnici IV kategori- je složenosti		1				
UKUPNO SCENSKI UMETNICI, MUZIČARI I KNJIŽEVNIC			584	55	67	57	75
87 JAVNO INFORMISANJE							
408711	Tehnički asistent filmskog i televizijskog snimatelja			20	37	20	37
408712	Tehnički asistent sni- matelja radio-emisija			12	5	11	4

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
408713	Tehnički asistent majstora svetla				7		6
408714	Farist						
408715	Scenski rasvetljivač			1	15	3	16
408716	Tehnički asistent filmskog i televizijskog montažera			8	19	8	19
408721	Novinarski reporter		195	109	37	127	45
408751	Operater propagande			20	10	21	10
408799	Nerazvrstana zanimanja javnog informisanja IV kategorije složenosti			1			
UKUPNO JAVNO INFORMISANJE			195	171	130	190	137
88 OSTALA ZANIMANJA KULTURE, UMETNOSTI I INFORMISANJA							
408800	Kulturološki tehničar		179	7	9	7	11
408801	Arhivar		61	5	16	5	19
408811	Knjižar		80	4	2	6	2
408812	Knjižničar		214	5	15	4	15
408833	Pomoćni arheolog		1				
408841	Korektor		76		12		12
408843	Inokorespondent		400	13	5	14	6
408899	Nerazvrstana ostala zanimanja kulture, umetnosti i informisanja IV kategorije složenosti		9		8	1	
UKUPNO OSTALA ZANIMANJA KULTURE, UMETNOSTI I INFORMISANJA			1020	34	67	37	65
UKUPNO KULTURA, UMETNOST I JAVNO INFORMISANJE			2174	369	311	395	324

XVII Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
90 MEDICINARI							
409000	Medicinski tehničar		48	165	228	91	231
409002	Medicinska sestra	Medicinska sestra- tehničar	1233	379	1391	317	1161
409010	Medicinsko-laboratori- jski tehničar		13	4	5	4	5
409015	Kozmetičarska sestra		8	17	3	19	2

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
409021	Pedijatrijska sestra	Pedijatrijska sestra-tehničar	243	29	98	16	106
409049	Ginekološko-akušerska sestra	Ginekološko-akušerska sestra	269	35	63	23	55
409055	Medicinsko-pedagoška sestra		103	41	329	21	258
409067	Sanitarno-ekološka sestra	Sanitarno-ekološki tehničar	179	24	24	22	27
409082	Fizioterapeutska sestra	Fizioterapeutski tehničar oštećenog vida	384	24	70	24	60
409097	Rentgenski - radiološki tehničar		9	6	10	5	9
409099	Nerazvrstani medicinari IV kategorije složenosti		3		2		2
UKUPNO MEDICINARI			2492	724	2223	542	1916
91 STOMATOLOZI							
409100	Stomatološki-zubni tehničar		661	35	34	34	34
409101	Stomatološka sestra	Stomatološka sestra-tehničar	227	13	23	16	19
409111	Stomatoprotetski laborant	Zubni tehničar		3		3	
409199	Nerazvrstani stomatolozi IV kategorije složenosti						
UKUPNO STOMATOLOZI			888	51	57	53	53
92 FARMACEUTI							
409200	Farmaceutski tehničar	Farmaceutski tehničar	178	218	159	198	140
409201	Tehničar farmaceutske proizvodnje	Tehničar za industrijsku farmaceutsku tehnologiju		2		2	1
409221	Galensko-magistralni tehničar	Laboratorijski tehničar			2		1
409231	Biohemijsko-zdravstveni laborant		206	74	91	72	79
409241	Farmaceutski tehničar prometa robe				3		3
409299	Nerazvrstani farmaceuti IV kategorije složenosti						
UKUPNO FARMACEUTI			384	294	255	272	224

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
93 SOCIJALNA ZAŠTITA							
409321	Negovatelj dece bez roditeljskog staranja i dece ometene u razvoju						
409399	Nerazvrstana zanimanja socijalne zaštite IV kategorije složenosti						
UKUPNO SOCIJALNA ZAŠTITA							
UKUPNO ZDRAVSTVO, FARMACIJA I SOCIJALNA ZAŠTITA			3764	1069	2535	867	2193

XVIII Fizička kultura i sport

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
94 FIZIČKA KULTURA							
409401	Rekreativni vodič		1	1	3	1	9
409402	Planinarski vodič			1		1	
409411	Sportsko-rekreativni demonstrator			4	4	4	
409412	Sportsko-rekreativni uvežbavač		1	34	19	33	19
409499	Nerazvrstana zanimanja fizičke kulture IV kategorije složenosti						
UKUPNO FIZIČKA KULTURA			2	40	26	39	28
95 SPORTISTI							
409599	Nerazvrstani sportisti IV kategorije složenosti						
UKUPNO SPORTISTI							
UKUPNO FIZIČKA KULTURA I SPORT			2	40	26	39	28

XIX Ostalo

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
96 LIČNE USLUGE							
409640	Modni ženski frizer		46	38	6	35	5
409641	Modni muški frizer		38	4		7	

ŠIFRA ZANIMANJA	ZANIMANJE	OBRAZOVNI PROFIL	STANJE	POTRAŽNJA		POPUNA	
				NEODR.	ODR.	NEODR.	ODR.
409651	Kozmetičar		210	92	55	94	53
409699	Nerazvrstana zanimanja ličnih usluga IV kategorije složenosti				1		1
UKUPNO LIČNE USLUGE			294	134	62	136	59
98 VERSKA ZANIMANJA							
409800	Verska zanimanja sa srednjom školom		7		14		14
409899	Nerazvrstana verska zanimanja IV kategorije složenosti		1		1		1
UKUPNO VERSKA ZANIMANJA			8		15		15
99 NERASPOREĐENI							
409900	Maturant gimnazije		7208	3558	4122	3449	3996
409940	Fotografski operater		51	37	8	38	9
409999	Neraspoređena zanimanja IV kategorije složenosti						
UKUPNO NERASPOREĐENI			7259	3595	4130	3487	4005
UKUPNO OSTALO			7561	3729	4207	3623	4079

PRILOG 3

KLASIFIKACIJA DELATNOSTI I REGISTAR JEDINICA RAZVRSTAVANJA

- A – Poljoprivreda, lov, šumarstvo i vodoprivreda
- B – Ribarstvo
- V – Vađenje ruda i kamena
- G – Prerađivačka industrija
- D – Proizvodnja i snabdevanje električnom energijom, gasom i vodom
- Đ – Građevinarstvo
- E – Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motorcikala i predmeta za ličnu upotrebu u domaćinstvu
- Ž – Hoteli i restorani
- Z – Saobraćaj, skladištenje i veze
- I – Finansijsko posredovanje
- J – Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti
- K – Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje
- L – Obrazovanje
- LJ – Zdravstveni i socijalni rad
- M – Ostale komunalne društvene i lične uslužne aktivnosti
- N – Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima
- NJ – Eksteritorijalne organizacije i tela

PRILOG 4

PRIVREDNI SUBJEKTI U BEOGRADU

Ekonomski potencijali

Najsvežije podatke o registrovanim privrednim subjektima (privredna društva i preduzetnici) možete naći u Agenciji za privredne registre Trg Nikole Pašića 5/IV, tel. 333-1400, faks 333-1410, www.apr.sr.gov.yu.

Napomena: Tabele su preuzete sa internet sajta <http://www.beograd.org.yu/cms/view.php?id=1561>.

Privredni subjekti u Beogradu, po opštinama (jun 2006):

OPŠTINA	PRIVREDNA DRUŠTVA	PREDUZETNICI
Barajevo	521	1.132
Voždovac	7.680	4.426
Vračar	6.019	2.633
Grocka	1.952	2.387
Zvezdara	6.964	4.840
Zemun	7.324	4.691
Lazarevac	1.065	1.545
Mladenovac	1.339	1.372
Novi Beograd	14.431	7.669
Obrenovac	1.352	1.621
Palilula	7.297	4.438
Rakovica	3.948	2.880
Savski venac	5.801	2.319
Sopot	379	2.215
Stari grad	9.324	2.792
Surčin	768	706
Čukarica	7.853	5.127

*Privredni subjekti u Beogradu prema obliku svojine,
po sektorima aktivnosti (mart 2006):*

DELATNOST	PRIVREDNA DRUŠTVA							PRED UZET NICI
	društ. svoj.	privat. svoj.	zadruž. svoj.	mešov. svoj.	držav. svoj.	bez ozn. svoj.	zbir	
UKUPNO	426	34.960	322	599	686	8.408	45.401	52.793
PRIVREDA							35.856	
OSTALO							9.545	
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	7	300	53	13	6	8	385	169
Ribarstvo	1	5					7	3
Vađenje ruda i kamena	1	45			1	1	48	19
Prerađivačka industrija	68	5.814	17	132	13	70	6.106	8.222
Proizvodnja električne energije, gasa i vode		19	2		13	1	35	1
Građevinarstvo	36	1.916	32	49	7	22	2.059	3.825
Trgovina na veliko i malo, opravke	131	17.085	16	146	9	94	17.314	17.553
Hoteli i restorani	16	576		12	9	11	620	3.011
Saobraćaj, skladištenje i veze	24	1.760	1	34	13	17	1.843	10.172
Finansijsko posredovanje	9	274		22	23	22	282	241
Poslovi sa nekretninama, iznajmljivanje	78	5.609	185	110	85	68	5.950	4.863
Državna uprava i socijalno osiguranje		4		2	8	477	2	
Obrazovanje	19	314	1	13	319	78	282	247
Zdravstveni i socijalni rad	8	93	1	2	90	20	55	1.333
Ostale komunalne, društvene i lične usluge	28	1.146	14	64	90	7.518	868	3.134

Broj zaposlenih u Beogradu po sektorima delatnosti (mart 2006):

<i>Privredna društva *</i>	472.079
Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	7.363
Ribarstvo	125
Vađenje ruda i kamena	8.917
Prerađivačka industrija	86.680
Proizvodnja el. energije, gasa i vode	12.630
Građevinarstvo	35.469
Trgovina na veliko i malo, opravke	82.241
Hoteli i restorani	9.257
Saobraćaj, skladištenje i veze	45.440
Finansijsko posredovanje	16.544
Poslovi s nekretninama, iznajmljivanje	40.531
Državna uprava i socijalno osiguranje	24.273
Obrazovanje	33.004
Zdravstveni i socijalni rad	44.242
Komunalne, lične i društvene usluge	22.363
<i>Preduzetnici</i>	153.713
UKUPNO	625.792

* Uključena procena za mala privatna preduzeća (do 50 zaposlenih).

Napomena: bez Ministarstva unutrašnjih poslova, Vojske Srbije i zaposlenih u stranim predstavništvima u zemlji.

Pravna lica

Napomena: Tabele su preuzete sa internet sajta http://www.kombeg.org.yu/privredabg/pravna_lica.htm.

Preduzeća, ustanove i druge organizacije po oblastima delatnosti

	1980	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Ukupno	6626	6816	15 201	67 542	69 212	69 649	70 313	70 680	71 477	73 845	76 439	78 356
PRIVREDA	2730	2360	10 414	60 489	61 775	61 893	62 235	62 334	62 715	64 270	65 873	66 928
Industrija rudarstvo	651	575	1248	6150	6363	6563	6700	6.831	6942	7151	7321	7499
Poljopr.i ribarstvo	131	153	135	643	660	665	666	654	662	669	685	702
Šumarstvo	11	10	17	42	46	46	48	46	45	44	46	44
Vodoprivreda	12	9	9	10	10	10	10	11	12	11	12	13
Građevinarstvo	349	295	470	2178	2252	2284	2336	2381	2411	2464	2560	2631
Saobraćaj i veze	186	163	245	1035	1068	1120	1137	1172	1217	1306	1391	1427
Trgovina	599	486	5355	34 988	35 513	35 339	35 380	35 339	35 492	36 370	37 266	37 760
Ugostiteljstvo i turizam	156	110	329	1177	1201	1201	1199	1.213	1219	1247	1306	1349
Zanatstvo i lične usluge	150	128	394	2379	2431	2430	2443	2.428	2415	2411	2444	2467
Stambeno- kom.delatnost	106	83	39	62	66	71	77	84	89	103	116	136
Fin. tehničke i posl. usluge	379	348	2173	11 825	12 165	12 164	12 239	12 175	12 211	12 494	12 726	12 900
NEPRIVREDA	3896	4456	4787	7053	7437	7756	8078	8334	8.762	9575	10 566	11 428
Obrazovanje, nauka,kultura i inform	1662	1901	2522	4038	4268	4420	4594	4719	906	5229	5657	6014
Zdravstvo i socijalna zaš.	355	239	150	284	305	307	316	324	325	347	374	416
DPZ i organiz.	1879	2316	2115	2731	2864	3029	3168	3291	3531	3999	4535	4998

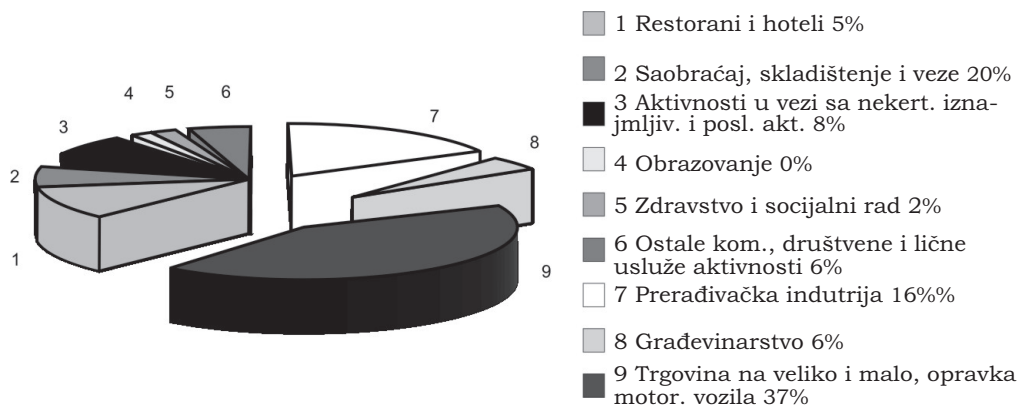
Izvor podataka : GZIS

Broj radnji po sektorima delatnosti

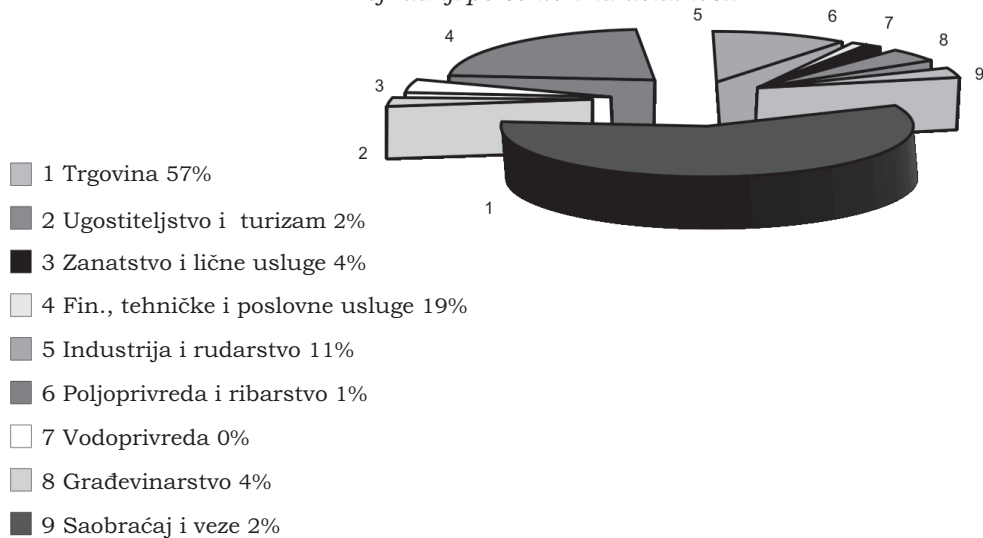
	2001	2002	2003
UKUPNO*	46 645	48 415	51 281
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	100	130	167
Ribarstvo	5	4	3
Vađenje ruda i kamena	1	1	20
Prerađivačka industrija	7873	7928	8257
Proiz. i snabd. el. energ., gasom i vodom	-	-	-
Građevinarstvo	2994	2937	3248
Trgovina na veliko i malo, opravka motor. vozila	17 321	17 732	18 331
Hoteli i restorani	2320	2467	2693
Saobraćaj, skladištenje i veze	8683	9234	9895
Finansijsko posredovanje	79	88	117
Aktiv. u vezi sa nekretn. iznajmljiv. i posl. aktivnosti	3601	3769	4283
Državna uprava i odbrana, obav. soc. osiguranje	-	-	-
Obrazovanje	158	214	230
Zdravstvo i socijalni rad	1024	1081	1162
Ostale kom., društvene i lične uslužne aktivnosti	2486	2830	2875

*nisu obuhvaćena slobodna zanimanja

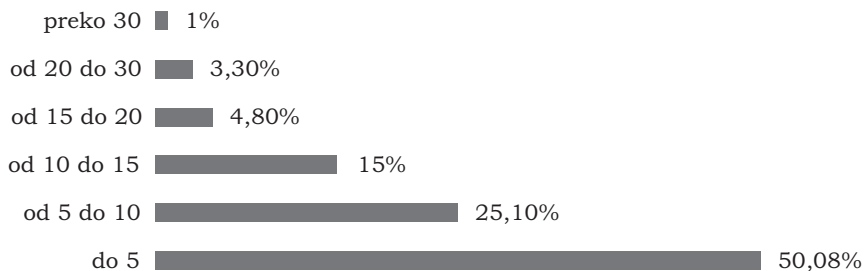
Struktura radnji po sektorima delatnosti u 2003.



Broj radnji po sektorima delatnosti



Radnje prema dužini rada u godinama
(Podaci su iz 2002. godine)



MLADA NEZAPOSLENA LICA

IZVEŠTAJ: 579
OBRAZAC: LKTZ-M
STRANA: 29

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.048.4-057.874

331.5.024.5(497.11)

ДИМОВ, Јадранка

Srednje stručno obrazovanje i potrebe tržišta rada
u Beogradu / Jadranka Dimov. – Beograd : Alternativna
akademska obrazovna mreža, Centar za obrazovne politike,
2007 (Beograd : Dosije). – 105 str. : tabele ; 24 cm

Tiraž 300.

ISBN 978-86-84151-15-7

а) Средњошколско образовање – Србија

б) Запошљавање – Омладина – Србија

COBISS.SR-ID 140090636